

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

V. Évfolyam. 81. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1908. OKTÓBER 9-én.

V. Year. No. 81.

PLURÁLIS HUMBUG.

AZ „ÁLTALÁNOS” VÁLASZTÓI JOG MAGYARORSZÁGON.

Mikor a Fejérváry-kormány törvényesítésével előidézett izgalom lecsendesedett, mikor a magyar király Bécsbe ezírtta a magyar nemzet vezéréit, hogy együttesen szöjjék azt az Ariadne-fonalat, amelynek segítségével kivethetnénk a magyar nemzetet a politikai tömkelegből, mikor Fejérváry és társai a nemzeti felháborodás elcsépett s mikor ugyanaz a felháborodás az elvek táborából hozott a politikai színpad lámpái elé politikuskokat, — akkor mindenütt, ahol állandóan, vagy ideiglenesen telepedtek le magyarok, a megkönnyebbülés sóhaja tört magának utat a magyar keblekből.

Innen Amerikából is örömmel üdvözölték az új kormányt, a nemzeti kormányt, amelynek tagjairól tudtuk, hogy amennyiben előbbre vinni nem tudnak Magyarországot sorsát, minden esélyüknek legalább a haladás felé való törekvésnek jellegét fogja magán hordani. Különösen hittük ezt *Andrássy Gyuláról*, aki, bár a hatvanhetes évek emlegetésével nevelkedett, jellemzőleg, akaratlanul hazafinak, széleslátókörű, komoly gondolkodású embernek bizonyult mindig.

Emek az *Andrássy Gyulának* mi hittünk, amikor hónapok előtt azzal utasította vissza az általános választói jogot sürgetőket, hogy nyitott kaput döntögetnek, hogy a reformról szóló törvényjavaslat készülőben van s hogy ősszel az országgyűlés elé fogja terjeszteni a javaslatát.

És *Andrássy Gyula* beváltotta a szavát. Javaslata kész van. Csak hogy bennünket felháborít az a széhhámosság, amelyen ez a javaslat felépült. *Andrássy Gyulától* a képviselőknek ezt a mestermunkáját nem vártuk volna. Meglehet, hogy a magyar nép még nem értett meg az általános választói jogra, meglehet, hogy *Andrássy és társai* a magyar nemzet érdekében, a magyar állameszme érdekében nem akarják megadni a szocializmusra hajló munkásoknak, a felbujtogatott nemzetiségűeknek az általános választói jogot. Ha félnék, akkor vallják be őszintén. Lépjének a nép elé és mondják meg neki, hogy előbb meg kell erősíteni a magyar állameszmet, hogy előbb magyarokat kell nevelni a magyar földön élő magyarsággal, mielőtt megadnák nekik a jogot, hogy magyar ügyekben ők is döntsének. Az ilyen őszinteséget, az ilyen eljárást, ha sokan meg is helyeselték volna, de megértette volna mindenki.

A plurális választói jogot nem érti meg senki. Mert vagy elég értelmes az ember szavaztatának leadására, vagy nem. Az első esetben egyenlő jogok dukálnak mindenkinek, a másik esetben nem adandó meg a polgárjog annak, ki ennek gyakorlásához nem ért. Felháborító öcsmánya azonban, hogy *Andrássy Gyula* a szabadelvűség zászlaja alatt és a haladás jegyében itt kiáltásos jogokat osztogat, amott pedig második- és harmadrendű polgárok helyébe az embereket.

Ha *Andrássy* tanulni akart, tanulni volna Amerikától. Itt az Egyesült Államok elnökeinek szavazata csak annyit ér, mint a Magyarországból ideszakadt bányamunkásé, aki polgárrá lett. Előbb be nem veszik a polgári kötelekbe, míg tanujelét nem adta annak, hogy ez ország alkotmányát érti és becsüli. De ha polgár lett, a választói urnánál annyit ér, mint *Roosevelt*, vagy *Rockefeller*.

És a nép jogot a még mindig feudális Magyarországon elismerni nem akarják. Mivel azonban a haladó kornak mégis vannak követelményei, amelyek elől kitérni nem lehet, — megteremtik a plurális választói jogot, amelynél os-

tobább és igazságtalanabb dolgot nem ismerünk.

Az „urnák” szavazata kétszer, háromszor, ötször annyit ér, mint a munkásé. Mit ér akkor a munkás kezében a jog?

Andrássy Gyula ezzel az ő javaslatával létepte fejről a babért; a nemzeti kormány pedig megmutatta, hogy képviselői dolgában felülmúlja összes elődeit.

Singer Mihály.

LELKÉSZVÁLTOZÁS.

Magyar görög kath. pap Homesteaden.

Orosz Gyula ur volt homesteadi lelkész Magyarországra utazásával megünnelt magyar görög kath. egyház mult vasárnap választotta meg új egyházfőjét *Föt. Roskovics Szilárd* személyében. *Föt. Roskovics* Ung vármegyei görög kath. papi családból származik. Ősei uttorói e téren a magyarságnak. Nagypapja, *Ignác* nagyprépost fordította le az ó-szláv nyelvből magyarra az egyházi könyveket, mit ha ő meg nem tesz, még talán ma sem lettek volna magyarra átültetve. Apja az ungvári kir. kath. gimnázium tanára volt.

Föt. Roskovics Szilárd ur Magyarországból csak a mult héten érkezett s mult vasárnap mutatkozott be először hivatalosan egy hatalmas, magyar érzésű prédikációval, melynek minden mondata tántoríthatatlan faji szeretetről s a papi hivatása magaslatán álló egyházfőről tanuskodik. Vallási vonatkozásaiban beszéde megható, meggyőző volt; szeretetről, mély érzésű szívről tanuskodott. *Krisztus* igazi szolgája. Nemzeti vonatkozásaiban lelkes, igaz magyar embernek bizonyult.

A prédikációt mise követte, mely után a hívek a templom alatti teremben gyűltek össze, hol *Szarko Andrást* főkurátor üdvözlő és ajánló beszéde után egyhangú lelkesedéssel választották meg lelképásztornak *Föt. Roskovics Szilárd* urat. A gyűlésen többek között még a jelen volt *Föt. Szabó és Föt. Hollosnyay* lelkész urak üdvözölték új kollegájukat, majd a megválasztott új pap köszönte meg a bizalmat. „Ugy érzi itt az ember — mondá — mintha magyar földet taposna... — majd többek után ezzel végzi — „hivatásom tudatában vagyok s igérem, hogy fontos feladatokat teljesíteni fogom.” Világi részről „A *Bevándorló*” jelen volt képviselője üdvözölte még mint magyar embert s egyházfőt; ezután a gyűlés szétoszlott.

A benyomásunk az, hogy az amerikai magyar papság egy tözsgyökeres magyar pappal szaporodott. Csak egy dolgot nem értünk: Miért támadt meg egy másik magyar pap *Föt. Kovács Kálmán* ur lapjában már napokkal ezelőtt ezt a minden tekintetben kifogástalan, derék papot? Talán azért, mert fél attól, hogy az ilyen lelkiismeretes pap megakadályozza a *Szent István*-napi bűjtés dorbézolásokat, melyeken állítólag *Ortinszky* püspök ur sem bűjtött? ...

S—y Á—d.

GAZDÁLKODÁS AMERIKÁBAN.

Meleggályak és üvegházak.

Meleggály létesítése minden körülmények között előnyös és kívánatos, mindennemű farmokon. Midőn meleggályat létesítünk, a természetet igyekszünk utánozni s így ehhez a lehető legjobb földet és napos helyet kell kikeresni.

A készítés módja a következő: Deszkából, mely écska is lehet, vagy écska téglákból, esetleg kővekből a kívánt

nagysághoz mérten ládaalakban négyszögletű kerítést alkotunk; hogy az esőnek lefolyást biztosítsunk, a felszint részletesen kell csinálni, még pedig az előreszt legalább tíz hüvelyknyire a föld színétől, a hátulját pedig tízennégy hüvelyknyire. Az ágyat lehet csinálni tetszés szerinti nagyságban, de a legszokásosabb a hat láb széles, mert a készen kapható üvegeretek is rendszerint hat láb hosszúak és három láb szélesek. Az ágy hosszúságát tetszés szerint lehet meghatározni.

Az így készített ágy megfelel kezdetnek, s rendszerint eltart két-három ideiglenes kerestűl, de ha tartósabbat akarunk, akkor legjobban az oldalfalakat cementből csináljuk, mely leír az ágy fenekéig. Az ágy területe lehetőleg védve legyen észak felől s dél felé kell fordulnia. A falakat jól körül kell bástyázni földdel, vagy szalmával a hideg ellen, s rendkívül hideg esetére táblákkal kell ellátni.

Az ágy felmelegítésére a legcélszerűbb és legkönnyebben megszerezhető a friss lóganaj, mely keverve van szalmával, vagy szecsakával. Ez igen megfelelő, lassu, nedves hőséget fejleszt.

A meleggály helyét rendszerint ással ki szokták mélyíteni, de lehet azt enélkül is elkészíteni. Egy réteg trágyát kell a föld színére elteríteni jó vastagon úgy, hogy az oldalfalakat szingig betöltse. Ezt le kell jól gyömöszölni, különösen a széle körül. Ha erre még két hüvelyknyi vastagon rothadt faleveleket, kukorica-leveleket, vagy vágott szalmát terítünk, ez elő fogja segíteni a meleg megtartását. Az ágyat szellőztetni kell mind nap, hogy a rossz gázok elszabadulhassanak.

A használt föld lehetőleg jó kerti agyag és istállótrágya egyenlő keveréke legyen. Ezt három-hat hüvelyknyi vastagságban kell elteríteni és jól letaposni.

A mag elvetése előtt bele kell dugni egy hőmérőt három hüvelyknyi mélyen a talajba. Ha a hőség 80 fok Fahrenheit, akkor tulmeleg. Ha az 55 fokon alul van, akkor túlhideg. Ez esetben fel kell kavarni és több trágyát kell hozzáadni. A túlságos forróságot csökkenteni lehet szellőztetéssel oly módon, hogy hegyes bottal lyukakat kell csinálni a talajban.

Amerikában ma nagy arányokban folyik a meleggályi konyhabetemények termesztése. Boston környékén több mint kétfélmillió négyszögletnyi helyet elfoglaló meleggályákban termelnek konyhabeteményeket, főleg salátát. Kedvező körülmények között minden egyes négyszögletnyi terület a meleggályban átlag 50 cent tiszta jövedelmet hoz évente.

A meleggályi zöldségtermelés általában nem hoz annyi jövedelmet, mint a virágtermelés. Mindazonáltal az előbbi nagy jelentőségre emelkedett azért is, mert zöldséget lehet termeszteni oly házakban is, amelyek nem elég jók virágok részére. A meleggályák legfőbb terméke a saláta és paradicsom; némely termelő sok ezer dollár értékre rugót termel évente. A meleggályat arra is használják, hogy megkezdik benne egyes növények termelését, amelyet később a szabad levegőre helyeznek továbbfejlesztés céljából. Ezt megkezdik oly időben, midőn a szabadban még nem lehetne tenyészteni, ezáltal magas árat érve el.

Meleggályakat szoktak gőzcsövekkel is fűteni, melyeket a talajba fektetnek az ágy alá, de ez csak nagyobb arányú termelésnél fizeti ki magát.

Kezdeknek és műkedvelőknek nagy óvatossággal kell eljárni, ha üveg alatt kívánunk termesztetni, mert ez nagy gyakorlatot igényel. A természet éles megfigyelésére van szükség, mert minél többet tanulunk tőle, annál sikeresebben fogjuk tudni azt utánozni.

Ligeti Imre.

PHILADELPHIA ÜNNEPE.

A SZABADSÁG BÖLCSŐJE JUBILÁL.

A testvérszeretet ünnepe, amint ezt már röviden jeleztük, jubilál. Születésének kétszázhuszonötödik évfordulóját ünnepli. Kedden vették kezdetüket a jubiláris ünnepségek s holnap, szombaton fognak véget érni.

Philadelphia az Egyesült Államok történetében az első helyet foglalja el. Benne mondotta ki egy márknyi lelkes ember, hogy az ember szabadnak született, ott fogantott meg ez ország függetlenítésének eszméje.

S most a jubiláris ünnepségek alkalmából hatalmas történelmi díszfelvonulásokban felelevenítik az odátodult emberek milliói előtt azokat a nagy történelmi eseményeket, amelyek nemcsak az Egyesült Államok fejlődését irányították, de befolyással voltak a vén Európának átalakulására is.

A díszfelvonulás első csoportja az oszlakokat és az első európai települöket mutatja be. Egy indiánfalut, melyet hetven harcias indián vesz körül.

A másik csoport a svédek letelepedését mutatja be. A harmadikban *Penn Vilmost* látjuk, aki megalapította Pennsylvania államot. Az egyik helyen a londoni „tower” látható, ahol Penn az 5 vallásos meggyőződése miatt szenvedett, egy másik csoport *Károly* angol királyt ábrázolja, aki a kiszabadult Penn Vilmosnak odaadja az ozeánontul levő erdős területet, amelyet Penn után Pennsylvániának neveztek. Majd a *Welcome* hajó tűnik fel, amelyen Penn Amerikába jött.

A következő csoport Philadelphia mint gyarmatvárost mutatja be. Penn szerződést köt az indiánokkal és megkezdte a város fejlesztését.

Egy másik csoport az Egyesült Államok megszületéséről szól. Izgatott néptömegek töltik be az utcákat és tereteket; az új-angol állambeli polgárok az 1775 évi kongresszuson való részvételre a városba érkeznek és *Paul Jones*, az amerikai flotta első győzedelmes vezére, felhuzza hajójára a lobogóját. *Betty Ross* a szobácskájában ül és megvárja az első amerikai zászlót, mely győzelemre vitte az amerikaiakat az angolok ellen. Következik a bátor felkelőknek hosszú sora, majd *Washington*, *Lafayette*, *Kalb* és más hősök. 1777 október havában az angolok ismét megszállják Philadelphiat és az angol katonák a győzelem mámorában a nyílt utcán éltetik királyukat.

Most egyszerre megváltozik a kép. A díszfelvonulás egy újabb csoportja Franciaországba viszi a nézőt. *Franklin Benjaming*, a függetlenségükért küzdő gyarmatok küldöttét XVI. Lajos és szerencsétlen neje, a habsburgi *Mária Antoinette* fogadják. *Franklin* küldetésnek eredményét mutatja már a jövő kép. Nehéz kocsi hordozza a francia pénzeket, majd egy másik csoport a valahára kivitt végleges győzedelmet ábrázolja.

Káprázatosan szép az a csoport, mely az 1787-iki alkotmány elfogadását és *Washington* inaugurálását mint első köztársasági elnök ábrázolja.

A következő csoportok Philadelphia kereskedelmi és ipari fellendülését mutatják, majd jelenetek láthatók a polgári háborúból.

Szóval, aki ez ünnepi héten Philadelphian volt, az maga előtt látta az Egyesült Államok történetét, az látta, hogy erős akarattal és valódi lelkesedéssel a szíven a lehetetlennek látszót is meg lehet valósítani.

Százharminczhárom év előtt az egész világ szeme az akkor jelentéktelen Philadelphian pihent meg. Onnan indult vándorutra a szabadság eszméje, felgyújtotta a vén Európát és lábaira állított rabigában görnyedező népeket. Európa népei visszaestek ismét a bálványimádásba; de itt Amerikában megismosodott az a tan, amelyet százharmincz-

három év előtt Philadelphian hirdettek és ezáltal lettek az Egyesült Államok hatalmassá, gazdaggá.

Nem ártana, ha a vén Európa most megint idétkintene. Tanulhatna és okulhatna.

A DRÁGA UT.

Nincs átszállójegy Yonkers felé.

A new yorki villamos vasutaknak az a vonala, amelynek összeköttetése volt Yonkers felé, csöbbe jutott s most a csöde alatt álló vasúttársaság tömeggondnoka beszüntette a Yonkers felé vezető vasutonalakra szóló átszállójegyeket.

Ez az intézkedés nagyon sok emberre nézve valóságos csapás. Csütörtök óta a villamos vasuton 20 centbe kerül az ut Yonkersbe s nagyon sokan, akik kint laknak, de New Yorkban dolgoznak, kénytelenek lesznek bejönni a városba lakni.

ZÜRZAVAR.

A Balkán-államok és Magyarország.

Bulgária függetlenségi nyilatkozatával, Boszniának és Hercegovinának Ausztria-Magyarországra való bekebelezésével az összes Balkán-államokban nagy kavardás állott be.

Egy szerdán beérkezett kábelürgöny meg azt is mondja, hogy *Szerbia* — meg akarja támadni Ausztriát és Magyarországot. A követségi palotát Belgradban meg is támadták. Valószínű, hogy az orosz tábornok, aki nemrég Horvátországban járt s akinek áskálódásairól lapunk egyik mult heti számában hosszabban írtunk, nagy befolyással volt a szerb dolgok irányítására.

Ha *Szerbia* tényleg háborúba MER keveredni Ausztriával és Magyarországgal, egy bizonyosra vehető, hogy az oroszok állanak *Szerbia* háta mögött, amely talán elérkezettnek hiszi az időt a magyarsággal szembeni összeesküvésnek végrehajtására, melyet a mult hetekben fedeztek fel.

Már a legközelebbi napok dönteni fognak s nincs kizárva annak eshetősége, hogy a bolgár állameszme és a szerbek szemtelenkedése európai háborút fog maga után vonni.

GYILKOSSÁG.

Senki fiának tekintik a magyart.

Pennsylvania állambeli *North Bessemeren* igyekezett megkeresni otthonagyott felesége és gyermekei számára a kenyeret a gömörmegei Polonkából ideszármazott *Pohorelec István* honfitársunk.

Grulik András burdosgazdánál lakott egy csond honfitárral, köztük *Hruska Ferencz* és *Hojeus András* sal. Ez utóbbiak a minap alaposan bepálinkáztak és ittas állapotukban halálra verték *Pohorelecet*. Az eset szemtanúi: *Palo István* és a házigazda, félholtan szállították be a braddocki kórházba, ahol még ugyanazon éjjel meghalt.

A meggyilkolt magyar embernek csak egy centnyi megtakarított pénze sem volt s így a koporsó költségeire *Predajnyák András* és *Svidrán János* honfitársaink gyűjtöttek, a temetést pedig *Föt. Kazinczy* braddocki római kath. magyar plébános ingyen végezte.

Pohorelecet odahaza özvegye és három árva fia fogják siratni. A gyilkosok közül *Hruska Ferencz* megszökött, *Hojeus András* pedig zavartalanul él *North Bessemeren*. A hatóság nem bolygatja az ügyet. Magyart gyilkoltak. A magyar pedig — senki fia itt Amerikában.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

AZ AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG ANGOL FOLYÓIRATA. Az Amerikai Magyar Szövetség most tartotta meg évi főgyűlését, amelynek lefolyásáról lapunk jövő számában fogunk beszámolni. Közben kezünkbe jutott kézzelfogható bizonyítéka annak, hogy a Szövetség mennyire lelkesen karolja fel az amerikai magyarság érdekeit. Kezünkbe jutott a Szövetség kiadásában megjelenő angol folyóiratnak első száma, amelynek ötvenkilencedik oldalát igaz élvezettel olvastuk végig. Ha ezt a folyóiratot eredményteljes terjesztik az amerikaiak közt s különösen ha az angol sajtó arra bírhatják, hogy méltó módon foglalkozzék a folyóirat tartalmával, nagy erkölcsi szolgálatot tesz a Szövetség nemcsak Amerika magyarságának, de a magyar nemzetnek. *Türk József*, a Szövetség titkára: „Az Egyesült Államok és a magyar bevándorlók” című alatt írt egy értékes értekezést, *Apponyi Albert* gróf, Magyarország közoktatásügyi minisztere, „Magyarország közoktatásügyi minisztere, „Magyarország közoktatásügyi minisztere”-t, *William Jennings Bryan*, a demokrata elnökhelyettes, a magyar mezőgazdaságot fejtegeti „Magyarország a mezőgazda barátja” cím alatt, *Zerkovitz Emil* Magyarország nemzetgazdasági életét választotta érdekes fejtegetéseinek tárgyául. *A Magyar bevándorlásról* írt egy rövid cikket *Watchorn Robert* new yorki bevándorlási biztos. A magyar költészetéről és a magyar hazaszeretetről énekel *Loie N. Vilmos*, az ismeri Petőfi-fordító. Gyönyörű értekezést írt „Webster és Kossuth” cím alatt *Pirány Jenő* kollektánk. az *Önállás* volt szerkesztője s végül *Baracs Henrik*, az Amerikai Magyar Szövetség létesülésének okait és céljait tárgyalja. — Gazdag tartalom s csak azt sajnáljuk, hogy minden egyes cikkel ez alkalommal nem foglalkozhatunk bővebben.

ISKOLA MAGYAR ASSZONYOK ÉS LEÁNYOK SZÁMÁRA NEW YORKBAN. *McCarthy V. Anna* urónő, a 226 East 57 utca alatt levő nyilvános esti iskolának főnöknője a következő értesítés közlésére kért fel bennünket: A fenti helyen levő esti iskola 14 éven felüli magyar leányok és magyar asszonyok számára megnyitott. Ez iskolának angol szakosztálya van, ahol olvasás, kiírtás, nyelvtan és írás taníttatik. Vannak azonban felosztályok, ahol főzésben, könyvtartásban, ruházás és kalapkészítésben lehet magút kiképezni. A tanítás és a tananyag nem kerül senkinek csak egy centjébe sem. A tanítást a közoktatásügyi hatóság ellenőrzése mellett szakemberek eszközölik. Mindent megtesznek, hogy a tanulót segítsék az előhaladásban. Minden ta-

TÁRCZA.

AZ UTOLSÓ ATYAFILÁTOGATÁS.

Írta: *Eötvös Károly*.

Öreg legény volt már gyerekkoromban is az én jó bátyám uram, Zábóri Záborszky Mihály. E nevet sokan viselték már a nemzetség ivadékaik közül. Én annak a Mihálynak egyszerű kis történetét meséltem el, aki egyik nagy-némnek boldog férje volt. Régen meghalt. Az atyafiságot mindig szerettem. Jó szívvel emlékeztem róla. Mesémben a jó tót atyafiakról is lesz szó. De Mikszáth Kálmán barátunk kenyerét még se pusztítom el vele. Jámor tót felebarátunk marad azért elég neki is.

Megmondom azt is, miért neveztem legénynek, noha már túl volt a hetven éven s noha már feleség is volt, terebélyes családja is volt, fia, leányai, unokái; — sőt már jó néhány esztendője özvegy is volt. De azért dus hajának megvolt minden szála teljességgel s bajusza is ki volt pödörve hegyesre, sőt még hatalmas szemöldöke is; — derese-decsnek semmi nyoma nem mutatkozott nála, feje egyenesen tartva, állása katonás, lépése pattogós, szava és tekintete bátor és egyenes. Valóságos deli legény. Így nevezte mindenki. Így nevezem hát én is.

Vagyon nem volt sok. Szerény bírói állását is elhagyta már. Tisztes nyugdíjából gyűjtögette a hanyatló életkor szelid örömeit. Adott hozzá a Gondviselés neki erőt, egészséget, vídám lelket. Van az ösznek is olyan virága, amelynek édes a színe is, az illata is.

Nyugalmas állapotában volt ideje a nemzetség régi írásait lapozgatni. A nemzetség régi. Szerepléséről vannak

mulót, aki egy egész tanfolyamon át látogatta az iskolát, jövedelmező álláshoz segítik. Bővebbi felvilágosítást szívesen adnak mindenkinek az iskolahelyiségben esti 7 és 9 óra között.

SZILLEY EMIL SING SINGBEN. *Szilley Emilt*, aki mint a new yorki magyar menház hivatalnok, többrendbeli sikasztást követett el, tudvalevőleg négyévi fegyházbüntetésre ítélte Maloney bíró. Szilleyt még a múlt héten szállították el a sing singi börtönbe, de elutazása előtt még a következő levelet intézte védőjéhez, *Hunfalvy Hugó* new yorki magyar ügyvédhez:

Nagyságos uram! A jó Isten áldása legyen Nagyságodon, amiért oly kegyes volt engem védeni. Hogy nem ugy sikerült, mint ezt Nagyságod remélte, arról nem tehet, azt belátom. Nagyságodnak igazán páratlan nemesszívűsége vallott, hogy engem védett s mindent elkövetett az érdekében. — A jó Istennek a szent akarata szerint történt s én belenyugszom, nem zúgolodom. Inkább megpróbálok példás magaviselettel odahatni, hogy esetleg két év múltán kegyelmet kaphassak. Engedje meg, hogy egy utolsó kéresem legyen Nagyságodhoz, és pedig legyen oly kegyes és tartson meg továbbra is jóindulatában s ha ideje engem, kísérjen figyelemmel, illetve érdeklődjék irántam s majdan, ha eljön az ideje, s lehet a kiszabadításom érdekében valamit tenni, kegyeskedjék ügyemben eljárni. Igen kérem továbbá, sziveskedjék az írni-noka által megíratni, hogy mit tegyek Sing Singben, hogy kifogás alá ne essék s hogy nyomorék voltomra való tekintettel segítsék magamon. Midőn ezen alázatos kéresemet megijutom, még egyszer fogadja végtelen hálámnak kifejezését azon erős ígéretem mellett, hogy kiszabadulásom után rajta leszek, hogy végtelen hálámat némileg leróhasam. Addig maradtam a sirig lekötözött szolgálja *Szilley Emil*.

REFORMÁTUSOK NAGYGYŰLÉSE. Az „Amerikai Magyar Református Egyesület” kétévi nagygyűlését az idén október 14-én tartja meg South Bendben. Ebből az alkalomból az egyesület south bendi osztálya a vezérbizottság és a delegátusok tiszteletére a Hoffer József-féle nagyteremben társasvacsorával egybekötött ismerkedési estélyt rendez.

A MCADOOI MAGYARSÁG OKTÓBER HATODIKAI GYÁSZÜNNEPÉLYE. A McAdoo vidéki Szent Imre magyar katolikus önképzőkör a Szent István-templom iskolatermében belépti díj mellett gyászünnepélyt rendezett

feljegyzések már a nagy tatárjárás idejéből is. Ősi fészke ott van Turóc vármegyében erdek, hegyek között. Az ősi fészkeknek ma is Zábórnak a neve. A kis falu ma is tele van Záborszkyval, kétség nélkül való vér szerinti rokonsággal. Ő ugyan nem járt ott soha. Ő a Dráva közelében lakik, Somogy vármegyében, Zábór pedig arra fölével, nem messze Lengyelországhoz, de azért gyökeles tótok, drótos tótok, füves tótok elbandukolnak erre alá felé is és hoznak hírt eleget.

Olvasgatja a régi írásokat. A padlason heverték már kimondhatatlan idők óta. Szerencsére se tűz el nem pusztította őket, se egerek meg nem örölték, se történetbűvölők el nem esempeszték. Régi nemes nemzetség ivadéka. Nincs már egyéb ősi öröksége, mint nemessége. Erre se ad a mai világ semmit. De ő még, amíg él, becsesnek tartja. De ő még, amíg él, terebélyes zöld fával, az oroszlánál és a kardos vitézzel. Hej, mennyi dicsőséget ki lehet ebből magyarázni. Megvan még a régi kard is. Rezes a hüvelye, rozsdás a pengéje, redves a markolata, sokszor pergett erős kézben. Századok szele suhogott körülötte.

Kezébe kerül egy iratesomó. Sár-gás, szennyes, goromba papiros. Az írás rajta deakul és magyarul összevissza. Nézetét, olvasgatja. Valami metalis processualis reambulatio van benne leírva. Ma ezt határjárás ügynek, határigazító pernek neveznek az ügyvédek és bírák. Benne vannak a királyi mandátumok, a puncta dentri, a tanuk fassiói. De föl vannak említve a rokonok és szomszédok is, akik a határjárásban így vagy amúgy cointressátusok. Ezek a Deákfalvi, Draskóczy, Kálnoky, Zsámbokréthy és Jeszenszky nemzetségek tagjai. Leányági atyafiak, osztályos vérek, süves rokonságok. Ősi fészkek mind ott fekszik

Zábór körül északról, délről, napkeletről, napnyugatról, — a határjárásról hát nem hiányozhatnak. Szorgalmasan és gondos figyelemmel átnézi az írásokat. Egy-egy hosszabb mondatot kétszer-háromszor is elolvass. Gondolkodik. Olyan mélyen belelemérel gondolataiba, hogy pipája is kialszik, alig jut észbe rágyújtani. Bizonyosan valami terv fogalmazott meg agyában. Semmi se bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy bajuszát kétszer-háromszor is megsodorintja. Majd kitűnődik az a terv, ha előbb nem, ebből alatt.

Ki is tudottott. Az ebédnél ott voltak fia, leányai, vejei, unokái, mind együtt, a nagyok és kicsinyek.

— Gyerekek, utra megyek. Öreg legény vagyok már, de erőmet még érzem. Az én öregapám, a ti ősapátok, költözött ide, túl a Dunára az ősi fészkekből. Száz esztendője is elmúlt már annak az ideköltözésnek. Azóta meglaktuk Vas vármegyét, Veszprémet, Zalát, Somogyot, Tolnát, Baranyát. Senki mi köztülünk azóta Zábort meg nem látogatta. Azt se tudjuk, hogy vannak a zábóri atyafiak. Kik élnek, hányan élnek és miképpen élnek? Ha így folytatjuk, egészen elfelejtjük egymást, ami honfoglaló nemes nemzetség érdemes tagjaival meg nem történhetik. Én hát meglátogatom az ősi atyfiakat. Hirt hozok rólok. A nagy családról ti is tudjatok meg mindent. Meglátogatom a mellék-atyafiakat is. Ugy illik. De azután még meglátogatom, hátha magam is elchezedem utóbb, hetvenhárom év nyomja vállaimat, nem szeretném a szemem behunyni anélkül, hogy az ősi fészket meg ne lássam utóljára.

Nagy szó volt ez. A gyerekek eleintén örömmel hallották az eszmét. Azután elkezdtek tanakodni: hol van az

október hatodikán, s a tiszta jövedelem felét a magyar katolikus templom javára fordítja. A szépen sikerült ünnepélyt a *Himnusz* elnevelésével kezdték meg, mire *Fehér László* Bajza „Apotheosis”-át, *Schmidt Lajos* Petőfi „A hazáról” című költeményét, *Lukács Teréz* Büttner Lina „Ki volt nagyobb?” című költeményét szavalták el. Tóth Kálmánnak „Mikor az akasztófát faragták” című költeménye előadásában közreműködtek *Horváth Margit* vezetésével mellett *Hadarics Róza*, *Hadarics Mária*, *Török Teréz*, *Németh Gizella*, *Varga Mária*, *Horváth Róza*, *Horváth Katalin*, *Török Mária*, *Borsodi Erzsébet*, *Béres Ilona*, *Fekete Anna*, *Bolla Erzsébet* és *Béres Mária*. Lendüleles emlékbeszédet *Csernyitzky F. István* plébános mondott, szavalták még *Vasas Gábor* és *Varga S.*, míg *Lukács Teréz* és *Fehér László* egy énekszámval járultak az est sikerének emeléséhez. A fenséges lefolyású ünnepély a „Szózat” és a „Rákóczi-induló” elnevelésével nyert befejezést.

NAGY SZÜRETI BÁL SCRANTONBAN. Scrantoni tudósított írja, hogy az ottani műkedvelő és önképzőkör múlt hó 29-én fényszüreti mulatságot rendezett a Music Hall-ban. A táncszalon szépen fel volt díszítve és mindenütt szörfűrtök csüngtek. A kör tagjai csinos magyar ruhában vonultak a terembe. Közük leginkább feltűntek *Scabó Julia*, *Cooper Irén*, *Sriatko Ilonka*, *Jónás Rózi*, *Boronicz Mariska*, *Müller Mariska* és *Godla Erzsébet*, továbbá *Lajos Lajos*, *Juhász Mihály*, *Manchák György* és *Sztan István*. Ezek párokká csoportosultak s a közönség nagy tetszésnyilvánítása mellett megkezdtek a csárdást, amelyet igazán lejtettek. Éjfél körül a próbáhozasság és a szépségverseny vette a kezdetét, a mely versenynek győztesei *Scabó Julia*, *Cooper Irén*, *Boronicz Mariska* és *Godla Erzsébet* voltak, akik értékes díjakban részesültek. Fel kell említenünk azonban, hogy a pályabírák hiányos intézkedése folytán a díjnyertes hölgyek közt surlódás állott be, amiért is ajánlatos, hogy a jövőben a bizottság oly férfiakból alakuljon, akik személyesen érdekelve nincsenek. A mulatság különben kitűnően sikerült és éjfél utáni két órákor ért véget.

MAGYAR ISKOLA NEW YORKBAN. *Farkas István* ur, a 14-ik utcai magyar ref. egyház titkára arról értesít lapunkat, hogy múlt szombaton, október 3-án, a 14-ik utcai magyar ref. templom helyiségében nagyszámú közönség jelenlétében megnyitották és rendeltetésének átadták az *ingyenes és felekezeti különbséget nem ismerő* magyar iskolát. A beléptet tanulók a *Himnusz* elnevelésével kezdték meg az

iskolamegnyitási ünnepséget, mely maradandó emléket hagy vissza a jelenvotak szívében. Az egyházközség, amelynek ügybuzgó lelkesze tisz. *Harsányi László* ur, az iskola javára november hónapban nagyszámú hangversenyt fog rendezni, amelynek jövedelmét a magyar iskola költségeinek fedezésére fogják fordítani. A szép, nemes és hazafias munkáért osztatlan elismerés illeti úgy az egyházközség minden egyes tagját, mint *Harsányi László* lelkes urat.

AKIT A SORS ÜLDÖZÖTT. British Columbiában, *Sappertonban* telepedett le *Dienes Károly* honfitársunk s vaszorgalmával aránylagos jólétre tett szert. Volt egy kis üzlete, amelyből családját is fenntarthatta, félre is teleített egy-két garast. A múlt hetekben azonban üldözölve vette őt a sors. Üzlete leégett, családját is csak nagynehezen bírta a lángokból kimenteni. Szerencsére az üzlet némileg biztosítva volt. Meg is kapta a csekket. Ez volt azonban a végzete. Felült ugyanis egy villamos kocsiira, hogy a bankba vigye a csekket. A kocsi megzökken, a villamos végigszaladt Dienesen, aki ott halt meg a helyszínen.

A MAGYARORSZÁGBÓL ÉRKEZTET NEM KÉZBESITHETŐ LEVELEKRŐL OKTÓBER ÖTÖDIKÉN A NEW YORKI FÓPOSTA RÉSZÉRŐL KIADOTT LISTA: 1. *Abelesy Roblin*, 39 Bacho Albin, 50 Baucus Mike, 89 Benya Michael, 131 Bosanac Lukács, 134 Botka Vati, 142 Bueskó József, 154 Bursini Ernest James, 171 Csedomir Jerkov, 258 Eberst Mike, 271

a Zábór? Mennyire van ide Turóc vármegyé? Hiszen az már túl van a Mátrán, Tátrán, Fátrán is. De ha nincs is túl mind a három, mégis belekerül három-négy hétre s egy-két száz forintba az utazás oda-vissza s vajjon érdemes-e mindezt áldozatul hozni? Hát az egészséges, hát a betegség? A náthát semmiképp se lehet kikérülni, a gyomor is megemlegeti a falusi vendéglőt, utszéli csárdák nyomorúságát. Hát még a viszonytalanságok, a rossz emberek, az oláhkezdányok, esendörök, emdörök s mindenféle hivatalok. Jobb otthon. Öreg ember ne kóboroljon, de még fiatal se, ha nincs haszna belőle.

Hiába, más a világ. A mostani nemzedék szivéből kialudt már vagy csak alig pislog már benne az ősi rokonérzet melegítő tüze.

De az öreg nem engedett. Ő volt a család feje és vénje. Az ő tiszte őrizni a nemzetség hagyományait s átszarmaztani azokat az ivadékokra. Ő bizony teljesíti tiszteit.

Nyomban írt levelet a turóczenként-mártoni bíróság fejének s megkérte kollégális bizodalommal, írni meg neki: vannak-e még Zábórban Záborszkyk s a hatalmas atyafiak, a Draskóczyak, Kálnokyak, Deákfalviak és Jeszenszkyek közül lakik-e valaki Zábórban, ahova ő atyafilátogatóban beszállhatna?

A felelet megjött. Igenis, laknak ott Záborszkyk, sőt senki más nem lakik ott, csak Záborszkyak. Szívesen is várják. Sőt egy ösatyafi-sarjadék, Jeszenszky nyugalmazott táblabíró, éppen szívesen látja vendégül ott helyben levő nemesi királyjában.

Erre a feleletrre a fiatalágnak már el kellett hallgatni. Most már készülni kellett az utra. Pecsénye és pogácsa a tarisznyába, tele pinczetök, bot és esernyő s porköppönyeg, váltó ruha és utitáskába elegendő, a magyar ruhát,

Alapítottott az 1889-ik évben. Egyedült erővel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGYEDÜLI MAGYAR FÜGÜGNÖKSÉGE

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

KÖLDENK pénzt az 6-hazába gyorsan és biztosan; a legrovidebb időn belül kifizestjük a pénz kiutalását igényelő eredeti postai feladó-levélvel. VESEKOR és ELADÓK külföldi pénzeket, Pennsylvania állam bankházaival nagy részét mi látjuk el hazai pénzzel. Pénzkezelő elvágjuk magunkra végeztet és beszeressük az elhelyezéské barnely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postakazincpénztárban és beszeressük az eredeti betétkönyveket. ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árán és nagy kiterjedésű szeszkelettel rendelkező utasaink mindenütt a legelő védelemben részesülnek. JOEL KATONAI, telekkönyvi és hazai paros ügyekben szakértőlelemmel gyorsan és pontosan járunk el. ELFOGADUNK betéteket a Duquesne Magyar-Amerikai Takarékszövetkezeti és Hitelintézetek javára is.

The American Savings & Trust Co., Duquesne, Pa.

ALAPTŐKE ÉS FÖLÖSLEG \$175.000.00.

Alkalmi ellátás alatt álló takarékpénztár négy százalékos betétbizálmára, hol a magyarországi kamattalás mellett a legbiztosabban érhető meg pénés.

IRJON ÁRJEJYZÉKÉRT E CZIMRE:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

Ekstein Sámuel, 294 Falk Louis, 301 Farkas Árpád, 312 Fleischman Lajos, 318 Feldman M., 326 Freund Elizabeth, 369 Fürst Frank, 405 Geidos Katherine, 412 Gschweg Rudolf, 413 Gerber Ádám, 557 Goroos Antal, 465 Grosz Ádám, 467 Györi Stéfán, 505 Hartman Karl, 510 Havlek Michael, 532 Herzog Soma, 597 Horváth Meri, 587 Jakubec Zsófi, 596 Jantz Terézia, 624 Kramer Mrs. Josee H., 658 Kaufman H., 676 Kerner Anton, 679 Keszenbaum Leopold [3], 686 Kifer Sebestyén, 697 Kriszta Katalin, 735 Kozar John, 748 Klunzei Róza, 765 Lebeda Mery, 824 Liska Terézia, 881 Matus Mária, 938 Moskovits Mór, 964 Noheimer Elise, 965 Novak Frank F. [2], 995 Paprika Anna, 1092 Pavlyak János, 1041 Povesen Andí, 1498 Rosenvasser Moris, 1194 Roszner Michael, 1145 Slamavetz Adolf, 1238 Stern Pepi, 1242 Schreter A. H., 1351 Schulz Ella, 1396 Ungar Stefánia, 1452 Weisz M. E. M. Morgan, postamester.

MAGYAR BOHÉMEK ÉVADNYITÓJA. A new yorki magyar bohém-társaság ez idei évadját szerdán, október 14-én esti 8 órákor társasvacsorával fogja megnyitni. A társasvacsóra *Buryer József* hazánkfiának 20 Ave. C alatti előnyösen ismert vendéglőjében fog megtartatni.

A BEVÁNDORLÓ KARÁCSONYI SZÁMA. Lapunk ez idei karácsonyi száma már készülében van. Minden tekintetben felül fogja mulni az előző évek ugyancsak díszes és tartalomgazdag számainak. A jelen karácsonyi szám számára művészi kivitelű új

söveget, sarkanytus eszmát otthon feledni sehogys se lehet, az ősi kard pedig mindenestre ott legyen az ülésekben. Szép metszésű, jól kiszivott tájképpia is legyen a táskában, ajándékkul a zábóri vendégszerető régi atyafi számára.

Sok öntü csók kezesök után s a szerencsés utnak sokszoros öszinte hangoztatása után végre megindult a kocsí bányám urammal. Csak olyan saráglány, falusi, paraszatos alkatu kocsí; — uri voltát nem is mutatja más, csak az, hogy zöldre van festve. Nem is régi kocsí, vasalása is jó, baja nem esik az utban. A lovak szérszámát is jól szemügyre vették. Vasa, szija, kötele, madzagja, — valamennyi jó állapotban.

Miként folyt le az utazás: nem meséltem el apróra. Nagyzajtai Zajtay István urnak, peleskei notárius urunknak utazása se volt sokkal változatosabb s azután a Dráva sínes közelebb Turóczenként-mártonhoz, mint a Szamosköz Pest városához, de azért az utazást még se meséltem el. A mi dolgunk nem egyéb, mint csupán csak a zábóri atyafilátogató történetének hűségese elmondása.

Ködös este volt, amikor bányám uram Turóczenként-mártonba megérkezett. Be is szállott az egyik szerény vendéglőfogadóba, esendesen elköltötte vacsoráját, hamarosan le is fektődött, hogy jól kipihenje magát holnapra, a nagy napra. A kocsisnak meghagyta, reggeli kilenc órára indulásra készen legyen. Kocsí, ló, szérszám, de maga a kocsis is tiszta legyen.

Vajjon, hogy tudhatta volna valaki Zábórban, hogy este későn utas érkezik ott lesz Zábórban s az az utas senki más, mint nemes ur Magyarországból, túl a Dunáról, Somogy vármegyéből, a Dráva mellékéről s akinek a neve Záborszky Mihály, még ősapja szakadt el

Péntek képeket ban véte tartalom szög lego politikai nagybce dorló TESEK BA, ME DANYI CSAK DUNK ban, me gon mel ni akat, get miha rol gon gvarorsz csnyi s már mo nak ára bélyegek küldemé 327 Eas „CZIO BAN. száma a baton v a „Czig ták ugy is elaru szó. E árulták, tek a sz vezetes Thury I rínkayt sokat és den este élvezte MAG BAN. gyar bo osztatla könnyü kat terj borokka sorban merked most ál mentese levél, 200 AZ Az Arv zési és 15-iki ny szes egy sánap ez szinti t amely d Fot. Kö Arthur nak, lap ünnepi erről a finak ta lan? Ezt k pen. M zonyosa tatlannu zás és Bizony a vend jón. E ember- het má lyamár Akik a lekezte sel elh regesté fogadjá az mel Deré csakug re mel is meg éppen uramb Bány pielen fekete Pányó eszima kán sü ja se a te sze ugy fü fűszög hintós Záb kilom volt a kápol gatta milye őt ma S m det, a végén szony

képeket készítettünk, amelyek magukban véve nagy értéket képviselnek. A tartalom dolgában bírjuk Magyarország legelőkelőbb írásműveit, hogy politikai és szociológiai cikkeikkel meggyőzően fogják tenni a „Bevándorló” karácsonyi számát. HIRDETÉSEKET A KARÁCSONYI SZÁMRA, MELY HUSZONÖTEZER PÉLDÁNYBAN FOG MEGJELENNI, CSAK NOVEMBER 15-IG FOGADUNK EL. Aki tehát ebben a számban, mely úgy itt, mint Magyarországon méltó feltűnést fog kelteni, hirdetni akar, küldje be hirdetésének szövegét mihamarabb, hogy a jó elhelyezést gondoskodhassunk. — Aki Magyarországra akarja küldeni a karácsonyi számot, mint amerikai emléket, már most megrendelheti. Egyes számban ára postadíjjal együtt 15 cent, ami bélyegkeken is beküldhető. Minden küldeményt így címezendő: *Bevándorló*, 327 East, 13 street, New York.

„CZIGÁNYBÁRÓ” AZ ORFEUMBAN. A harmadik Avenue századik száma alatt új new yorki orfeumba szombaton vonult be egy magyar operett, a „Czigánybáró”. Német nyelven adták ugyan elő, de azért már a kiállítás is elárulta, hogy magyar dologról volt szó. Ez különben a szereplők is elárulták, akik sok magyar szót vegyítettek a szerepeikbe. Az előadás igazán élvezetes volt s első sorban említendő *Thory Ilona* magyar művésznő, aki Barinkayt elragadóan adta. Tapsoltak is sokat és gyakran. A Czigánybárót minden este adják s megtekintése feltétlenül élvezettel jár.

MAGYAR BOROК AMERIKÁBAN. *Molnár Lipót* ur munkája a magyar borok itten való terjesztése körül osztatlan elismerést érdemel. Persze, könnyű dolog olyan borokat és pálinkákat terjesztetni, amiket ő importált. E borokkal és egyéb magyar italokkal első sorban a magyaroknak kellene megismerkedni. Új árjegyzékét *Molnár* ur most állította össze s kívánatra portamentesen megküldi bárkinek. Minden levelt így címezendő: *Mr. Leopold Molnár*, 200 East 10 street, New York.

AZ ARADIAK GYÁSZÜNNEPE. Az *Arad és Vidéke* női és férfi temetkezési és betegsegélyező egyesület március 15-iki nagybizottságban képviselt összes egyletek testületi részvételével *Wiscansinba* delután az Arlington Hall felszíni termében gyászünnepelet rendez, amely delután két órakor kezdődik. Főt. *Kovács Lajos* plébános és *Kozma Arthur* dr. magyar beszédekkel mondanak, lapunk szerkesztője fogja az angol ünnepi beszédet elmondani. A magyar

nyugon nincs a kezükben, de a kis falutól, szegény emberektől nem is kell azt várni. Zajt ugyan hallott, bizonyára eljenzésből ered a zaj. Ő csak azért nem érti tisztán, mert ő nem tud tótul, az emberek meg nem tudnak magyarul. Vége odaér a tömeg közelébe s amint odaér, csak látja ám, hogy két hórihorgas tót ember kíngrik a tömegből, zablón fogja a két lovat s minden igyekezettel meg akarja fordítani a kocsiát az út közepén, arra vissza Turóczennt-márton felé.

Mi ez? A két hórihorgas tót ember rekedt hangon kiabál valamit, de azt megérteni nem lehet. A tömeg is omlít, ki vastagon, ki vékonyan. Sőt fenyeget s emelgeti, suhugtatja a kezbelijét. Az a kezbeli pedig nem volt se üdvözlő fehér kendő se koszoru, se virágbokréta, ahogy az ember várhatná. Hanem az fejsze volt, vasvilla és husáng és sok mindenféle rettenetes cselőke. Még az asszonyok keze is tele volt sodrófával, fazékszedő bottal, pempenyéllel. Mintha most mindjárt meg akarnának keserü halállal gyilkolni valakit. Megbolondult a világ egészen.

Bátyám uram sehogy se tudta megérteni az állapotot, se kocsisa, se lova. Egyik se tudott tótul. — A lovak is mint ha meg akarnának bolondulni, megriadtak a sok zajtól, fenyegetéstől és ránczázástól, az egyik akkora rugott a hórihorgas tóton, hogy az nyomban behelenteredt az árokba s még nyugón se tudott a számalomraméltó. A másik alig tudott bele lelkét verni.

A legnagyobb bonyodalom közepén szerencsére jött a nyugalmazott táblabíró, *Jeszzensky*. Valami hír jutott fülebe a hajnali tanácskozásról és sietett a falu végére, hogy elejét vegye a bajnak. Tudott magyarul is, tótul is. Ő aztán mindent megmagyarázott bátyám uramnak hevenyében.

dalárdák az ő közreműködésükkel az ünnepély fenségét csak emelni fogják. Ez ünnepélynek annál inkább örülünk, mert az első eset, hogy több new yorki magyar egyesület egyesült egy nagy nemzeti nap megünneplésére.

EGYLETI JUBILEUM. A new yorki *Kossuth Lajos Tódor* társas- és betegsegélyező egyesület holnap, szombat este ünnepli a *Progress Hallban* fennállásának tizedik évfordulóját. A táncmulatsággal egybekötött jubileumi ünnepesség esti 8 órakor veszi kezdetét. Kívánjuk, hogy az ünneplő egyesület a következő években egyre gyarapodjék és erősödjék.

PERÉNYI BÉBÁK JUBILÁNAK. Kedden ünnepelte a new yorki magyar közélet egyik legderékabb harczosa, *Perényi Béla* ur, kedves nevével kötött boldog házasságának tizenkettedik évfordulóját. Ez alkalomból lakomát adott, amely legkedélyesebb hangulatban folyt le. Baráti körből számos szerencsekívánatok érkeztek be. „*Kurucz*” munkatársunknak és kedves nevének tartós boldogságot kívánunk mi is.

A BEVÁNDORLÁS MAGYARORSZÁGBÓL. Emelkedik, rohamosan emelkedik a bevándorlás Magyarországból. És a bevándoroltak közt még mindig a *fajmagyarok* szolgálatját a legnagyobb számmal. A lefolyt héten is a HATSZÁZNYOLCVAN magyarországi bevándorló közt KÉTSZÁZÖT volt a FAJMAGYAR, 144 tót, 156 sváb, 125 horvát és 50 román.

New York államban maradt 25 magyar, 25 tót, 4 sváb és 8 horvát. *Pennsylvania* ment 31 magyar, 33 tót, 15 sváb, 3 horvát és 2 román. *Ohio* államban utazott 30 magyar, 10 tót, 30 sváb, 4 horvát és 15 román. *New Jersey* államban ment 14 magyar, 24 tót, 7 sváb, 23 horvát és 9 román. *Connecticut* utazott 13 magyar, 10 tót, 2 sváb, 5 horvát. *West Virginia* ment 13 magyar, 8 tót, 8 horvát és 12 román. *Missouri* államban utazott 12 magyar, 4 tót, 25 sváb, 9 horvát. *Michigan* ment 7 magyar, 11 tót, 2 sváb, 23 horvát és 2 román. *Delaware*ba 3 magyar és 6 horvát utazott. *Illinois* államban ment 14 magyar, 17 tót, 14 sváb, 16 horvát és 7 román. *Indiana*ba utazott 30 magyar, 14 tót, 27 sváb, 5 horvát és 12 román. *Wisconsin*ba ment 13 magyar, 8 tót, 20 sváb, 11 horvát. *California*ba 3 horvát utazott.

UJ MAGYAR KÖNYVTÁR. New Yorkban a Houston streeten a Hamilton Fish parkkal szemben legközelebb

Az egész falu mind Záborszky és mind atyafi és mind nemes ember. Még a tehenes is, még a kanászbotjár is. És mind szegény, mint a templom egere, még a bíró is, még az elhjárók is. Se hogy se meg a fejükbe, hogy magyar ur miért látogassa meg őket, akármilyen régi rokon, hogy atyafiságos szeretetet megbizonyítsa. Hanem bizonyosan azért jött, hogy van valami régi írással azzal osztályrészt akar a zábori hártárból. Ebből pedig ők osztályrészt nem adnak, mert maguknak sem elég. Inkább agyonütik azt a régi atyafit.

Bátyám uram nevetett, majd leesett a süveg a feje tetejéről. — Mondd meg nekik, kedves atyámfia, nem osztozni jöttem én ide, nem kell nekem az ő határuk, hanem azért jöttem, mert már öreg ember vagyok s látni akartam egyszer az ősi tanyát. És azért jöttem, hogy minden valóságos Záborszky-atyafinak egy kis ajándékot hozzak emlékül. Hoztam is fejenként egy-egy hatost. Mondd meg csak nekik!

Jeszzensky elmondta ezt a tömegnek. Szempillantás alatt megváltozott a tömeg lelke. Elkezdtek a messziről jött atyafit eljeleníteni. Most már elfogadták atyafinak. Ugráltak, hadonáltak örömlében s tolongtak a kocsihoz, hogy kezet csókoljanak a távol rokonnak.

Bátyám uram ezt nem engedte, hanem elővette kötött erszényét, abban voltak az ajándék-hatosok s azokból adott egyet-egyet mindenkinek. Kapott érte istenáldást eleget.

De már ekkor nem nevetett. Hanem éles nézésű szeméből kicsordult könyes végigördült orcáján, kipödrött bajuszaiig. Mivé tud lenni a szegény, ha nemes ember volt is, ha atyafivér volt is valamikor!

Ez jutott eszébe. Odaszólt kocsisának: — Fordulj meg, fiam, menjünk haza; eleget láttunk!

uj városi könyvtár fog megnyitni a magyarok számára. A könyvtárnoki állásra *Markovits* kisasszony, egy derék és lelkes magyar leány lett kizemelve, segítő társul pedig lapunk kitűnő gazdasági munkatársát, *Ligeti Lare* urat nevezték ki.

HUNFALVY ÉGYESEN VÉDI DOKTOR LÁSZLÓT. Ismételve említettük, hogy *Doktor László* győri illetőségű honfitársunkat azon vád alatt fogták el, hogy a postát törvényellenes czélokra használta fel. Hirdette ugyanis egy clevelandi magyar lapban, hogy unokahúgát, *Erdész Marikát* férjhez adja ahhoz, aki a legelső utazási költséget küldi be. A pénzek jöttek is, de a leányzó nem utazott el a reményteljesen várakozó vőlegényekhez. Végre feljelentették és *Doktor Lászlót* akkor csípték el Passaicban, amikor éppen bontogatta a pénzesleveleket. New Yorkba hozták, ahol az Egyesült Államok kerületi bírósága előtt kedden tartották meg ellene a végvárgyalást. *Hufalvy Hugó* jeles magyar ügyvéd vállalta a védelmet s oly ügyesen védelmezte *Doktor* Lászlót, hogy a bíró mindössze harmincz napig tartó fogházra ítélte őt s már át is vitték *Blakwells* Islandra. *Erdész Marikát* ugyancsak *Hunfalvy* ur védte, akinek érveit magává tette a bíró s felmentette a leányt. Felső azonban, hogy *Doktor Lászlót* büntetésének elszűnése után visszatolonczolják Magyarországra, ha csak ennek megakadályozására idejekorán nem tétetik meg a kellő lépések.

KOPECZY HONFITÁRSUNK KERESI ÖRÜLT FELESÉGÉT. Szomorú *Kopeczy János* honfitársunk sorsa. Az Ohio állambeli *Cincinnati*ben 128 Elder street alatt él négy apró gyermekével, míg feleségét már négy év óta az örültek házában ápolják s a szerencsétlen férj még azt sem tudja, hogy melyikben.

A new yorki főkonzulátus elvégre 1907 december havában tudtára adta *Kopeczynek*, hogy felesége, szül. *Szikszy Mari*, Suffolk Countyban, Kings Parkban van a New York állami tébolydában. December óta takarékoskodik szegény *Kopeczy*, hogy összehozza az utiköltséget, de bizony még mindig nem hozott össze annyit, hogy megújíthatna volna elmebeteg feleségét. Felkérte tehát *Harsányi László* new yorki ref. lelkész urat, hogy helyette ő látogassa meg az örültet. A lelkész el is utazott Kings Parkba, de ott a tébolyda-igazgató tudtára adta, hogy *Kopeczy* nőt már régebben átszállították *Ogdenburgha*. Azt is megtudta ott a lelkész.

Az egész falu mind Záborszky és mind atyafi és mind nemes ember. Még a tehenes is, még a kanászbotjár is. És mind szegény, mint a templom egere, még a bíró is, még az elhjárók is. Se hogy se meg a fejükbe, hogy magyar ur miért látogassa meg őket, akármilyen régi rokon, hogy atyafiságos szeretetet megbizonyítsa. Hanem bizonyosan azért jött, hogy van valami régi írással azzal osztályrészt akar a zábori hártárból. Ebből pedig ők osztályrészt nem adnak, mert maguknak sem elég. Inkább agyonütik azt a régi atyafit.

Bátyám uram nevetett, majd leesett a süveg a feje tetejéről. — Mondd meg nekik, kedves atyámfia, nem osztozni jöttem én ide, nem kell nekem az ő határuk, hanem azért jöttem, mert már öreg ember vagyok s látni akartam egyszer az ősi tanyát. És azért jöttem, hogy minden valóságos Záborszky-atyafinak egy kis ajándékot hozzak emlékül. Hoztam is fejenként egy-egy hatost. Mondd meg csak nekik!

Jeszzensky elmondta ezt a tömegnek. Szempillantás alatt megváltozott a tömeg lelke. Elkezdtek a messziről jött atyafit eljeleníteni. Most már elfogadták atyafinak. Ugráltak, hadonáltak örömlében s tolongtak a kocsihoz, hogy kezet csókoljanak a távol rokonnak.

Bátyám uram ezt nem engedte, hanem elővette kötött erszényét, abban voltak az ajándék-hatosok s azokból adott egyet-egyet mindenkinek. Kapott érte istenáldást eleget.

De már ekkor nem nevetett. Hanem éles nézésű szeméből kicsordult könyes végigördült orcáján, kipödrött bajuszaiig. Mivé tud lenni a szegény, ha nemes ember volt is, ha atyafivér volt is valamikor!

Ez jutott eszébe. Odaszólt kocsisának: — Fordulj meg, fiam, menjünk haza; eleget láttunk!

AMERICAN AGENCY FOR THE ASSOCIATED WINE GROWERS AND EXPORTERS OF HUNGARY. Tel.: 4640 ORCHARD.

A Magyarországi Bortermelő és Borkereskedők Országos Szövetsége tisztelettel értesíti összes vevőit, hogy az általa Amerikába importált

MAGYAR BOROК, PÁLINKANEMŰEK ÉS LIKÓRÖKRŐL szóló új nagy árjegyzékét most adta ki.

Levelbeli megkeresésre szívesen beküldi az árjegyzéket a vállalat new yorki kirendeltsége.

Levelézim: **LEOPOLD MOLNÁR, Pres.** 200 E. 10th ST., NEW YORK CITY.

és, hogy a szerencsétlen asszony örültsége nem gyógyítható.

Ezt a szomorú hírt írta meg már most *Harsányi* ur *Kopeczynek* és árván maradt gyermekeinek.

KIS TÜKÖR. Az ajándék.

New Yorkban az alsóvárosban van egy nagyon jó vendéglő, a *Stewart-féle*. Legfőbb nevezetessége az, hogy a legjobb free-lunchokat ott kapni. Illetve nem is annyira „fri-loncs” az, mint inkább borkoresolyának kikészített finom harapnivalók. Delutánonként oda néz be néha a furfangos fiskális és barátja, a kopasz doktor. Hát erről a barátrol szól az ének. A kopasz doktor ugyanis áldott jó étvágyu ember, akinek tizenöt szendvics meg se kottyan. Annyit vesz be borkoresolya czimen, mint más ebédre. Holmi kis halacszkából 40 — 50 cent-es előkoresolya. Még csak azután jön a többi.

Minap is együtt ment a furfangos fiskális a barátjával az említett vendéglőbe, ahol a barát alaposan beborkoresolyozott. A vendégek, a pénzérek, a „bártenderek” oda voltak a nagy bámulástól.

— No, még ennyit enni nem láttam soha! — szörnyűkődtek el az emberek, csak éppen a vendéglő üzletvezetője maradt komoly. Még akkor is, mikor a furfangostól megkérdezte a kopasz doktor lakása címét, amit meg is kapott.

A kopasz doktor elképzelhetőleg meg volt lepelve, mikor pár nap múlva nagy ládat hozott az expressz. Felnyitja s talál benne 12 üveg bort s egy levelet. A levélben ez állott:

„Tisztelt Uram! Mellélkelve van szerencsém a sok emivalóhoz egy kis bort is küldeni. A *Stewart-vendéglő* vezető-sége.”

Aki tud francziául.

Egy ismert amerikai magyar egy kis európai utra indult. Természetesen Páriszt sem kerülte el, ahonnan halomszámra küldte a levelezőlapokat. Egy ilyen kártyán, melyet egy new yorki barátjának küldött, egy nevezetes párisi épület képe volt látható. Az épület alá a levelezőlapot küldő még fel is írta, hogy milyen utcában van az az épület. Ez állott ugyanis ott:

„Rue Manes” [Rue-uteza.]

A mi honfitársunk bizony nem tudott francziául egy betűt sem, hát sora kérdézősködött mindenkitől, hogy mit jelent az a „Rue Manes”, mert hogy ő azt nem tudja. Ilyen módon kérdezte meg éjfél után H. K. barátját, akivel egy kávéházban találkozott éjfél után.

— Ugyan, öregem, mit jelent ez itt ezen a kártyán? — kérdezte a barátjától, aki bizony egy kicsit virágos kedvben volt.

Ez a kezébe veszi a levelezőlapot, nézi, forgatja, aztán végignézi a kicsit kiélt fiatal emberen és szól:

— Rué? Rué? Barátom, az te vagy!

A bolgár háboru.

Az asztaltársaság a bolgár-török konfliktusról beszélgetett. A társaság egyik tagja, egy fiatal ember, miután végigkérdezte az asztalnál ülőket mind, hogy: „Mit szól hozzá?” s miután senki sem szólt hozzá, t. i. a kérdéshez, a esendesen szivarozó *Tedesko* bevándorlasi főfelügyelőhöz fordult:

— Mit szól hozzá? Lesz háboru otthon?

Tedesko, aki azon gondolkozott,

A „N. Y. SZT. ISTVÁN R. K. MAGYAR EGYHÁZKÖZSÉG”

1908 október hó 11-én este 8 órakor az egyházközség nagytermében, 420 East 14th st., a szomorú emlékezétek 1849 évi október 6-ik napjának emlékére

GYÁSZÜNNEPELYT rendez.

Az ünnepély műsora: Szózat, énekli a közönség, zongorán kíséri *Vellner A.* Megnyitóbeszéd, tartja *Pavelek János* egyházi gondnok. Az aradi 13 vértanú, szavalja *Puskás József*. Ünnepi beszéd, tartja *Idő Kovács Lajos*. *Kurucz-nóták*, éneklik *Szatmári Ilonka* és *Hegedűs Antal*. A gólyához, írta *Tompa Mihály*, szavalja *Kozár Béla*. *Kossuth bucsuja*, éneklik *Csolnoky J.*, *Gindl Ferenc*, *Kovács Ákosné*, *Rády Ferencné*. *Ezer év*, írta *Jókai Mór*, előadja *Polányi Gyula*. *Október 6-án*, írta *Rudnyánszky Gy.*, szavalja *Budai Lili*. *Kurucz-nóták*, hegedűn előadja *Pivovár P.*, zongorán kíséri *Vellner A.* *Alkalmi költemény*, írta *Draskóczy Ilona*, szavalja *Pavelek Irénke*. *Bezáróbeszéd*, tartja *Mészáros L.* egyházi tan. *Hymnus*, énekli a közönség, zongorán kíséri *Vellner Alajos*.

Rendező: *Polányi Gyula*. Női rendezőbizottság: *Bádog Lajosné*, *Kovács Ákosné*, *Rády Ferencné*, *Vajda Lajosné*. Finom hátsó itálorkol gondoskodás lesz.

BELEPTI DIJ NINCS.

LANGER H. SÁNDOR ÉS TÁRSA 172-3 Ave. New York. Új üzlet, új árak, új elvek. LEGOLCSÓBB ÁRAK.

hogy a feleségének tett ígéretéhez képest hogyan lehesen este hat órára otthon, így felelt nagy szorakozottan: — Lesz, a teremfáját, ha hat órára nem leszek otthon!

ELŐFIZETŐINK.

Nyilvános nyugtázás hetenkint.

Kellemetlenség elkerülése czéljából minden héten e helyütt fogjuk nyugtázni a „Bevándorló”-ra való előfizetőket. Aki az egyik héten akár ügynököknek, akár posta útján fizetett s a fizetést követő számban a megtörtént fizetésről nem találja e rovatban a nyugtát, a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a mulasztásról bennünket haladéktalanul értesít.

Egész évre fizetett *New Yorkban* *Cunard* hajózási társaság; *South Riveren* *Raksányi József*; *South Bendben* dr. *Bárányi O.*, főt. *Fröhlich János*; *Detroitban* *Bábás József*; *Congoban* *Mazek Lajos*; *Perth Amboyban* *Hech Bert*; *Woodbridgen* *Horváth Pál*; *New Brunswickben* *Juhász L.*, tisz. *Hámorszky N. B. Pál*, *Juhász József*, *Mezey József*; *Forlson* [2 évre] *Gross testvérek*; *Passaicban* *Stein H.*, *Block S.*; *Scanoron* *Hessler János*.

Félévre fizetett *New Yorkban* *Balala Janka*; *Detroitban* *Bejczy Sándor*, *Németh Pál*, *Friez János*; *South Bendben* *Sájer Sándor*, *Kapor István*, *Sánta György*, *Nyikos István*; *Throopon* *József József*; *Perth Amboyban* *Hech József*, főt. *Csopey*, *Kapelláry József*, *Magyar Ferenc*; *Woodbridgen* *Lefkovich József*; *Newarkon* *Molnár Lajos*, *Kriwanek Antal*, *Steiner József*, *Plaveczky A.*, *Tervay J.*, *Jani A.* és *Goeger J.*; *New Brunswickben* *Biró L.*; *Athensben* *Károly Ferenc*; *Trentonban* *Kozma János*, *Koltko András*, *Májor Flórián*, ifj. *Burkusz István*, id. *Burkusz István*; *Yonkersen* főt. *Mirossay Elek*; *Carringtonban* *Németh Andor*; *Clevelandon* *Varga Pál*, *Schwarz L.* és *Orosz János*; *South Lorainben* *Horváth Károly*; *Passaicban* *Magnath Endre*; *Beechicron* *Király József*.

Negyedévre fizetett *Trentonban* *Izsák Miksa*, *Szolnoky Gáspár*.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztő és kiadó: SINGER MIHÁLY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 927 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszáma: 4350 ORCHARD.

Nyugat-Pennsylvaniai irodánk: 334 Helen St., McKeesRocks, Pa. Irodavezető: Semsey Árpád.

Trentoni iroda: 517 S. Broad Street. Irodavezető: Tóth Béla.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre... \$3.- Egyesült Államok egész évre... \$2.50 Magyarországi egész évre... \$4.-

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

Offices for Western Pennsylvania: 334 Helen Street, McKeesRocks, Pa. Manager: Árpád Semsey.

Trenton offices: 517 S. Broad Street. Manager: Adalbert Tóth.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year... \$3.- For the United States, 1 year... \$2.50 For Hungary, 1 year... \$4.-

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

"Az Amerikai Magyar Sajtó-Egyesület tagja." "Member of the American Hungarian Press Association."

SZILÁNKOK.

Említettük hetekkel ezelőtt, hogy Ferdinánd-bolgár fejedelem Budapesten járt. Azóta, mint ezt lapunk előző számában jelentettük, a kis bolgár fejedelem nagy ur lett. A bolgárok csárjának tekintik magát. Semmi köznök hozzá. De van némi kis köztünk budapesti látogatásához.

A bolgár fejedelem beszél magyarul. A vasútnál az öt fogadó küldöttéget magyar nyelven szólította. Tehát beszél magyarul. A magyar királyról is joggal feltételezzük, hogy ért a magyar nyelvhez. Miért van tehát az, hogy amikor a magyar király magyar földön magyar palotájában látja vendégül a magyarul beszélő tudó bolgár fejedelemet, a magyar király francia nyelven köszönti fel az ő fejedelmi vendégét?

Szűgyenletes dolog biz' ez különösen akkor, amikor nemzeti kormány üntézi Magyarországot ügyeit, amely nemzeti kormány feladata éppen az volna, hogy a külföld előtt, legyen ez bár a kis Bulgária, a magyar nemzet és királya mint magyar nemzet és mint magyar király szerepeljenek.

Jellemző különben, hogy míg a magyar király francia nyelven üdvözölte a vendégét, azalatt a bolgár fejedelem zamatos magyarsággal azt mondta: „Nagyon boldog vagyok, hogy eljöttem. Mint vendég jöttem ugyan, de azért mindig teljesen otthon érzem magamat Budapesten.”

Az amerikai német sajtó büszkén veri a mellét. És méltán. Amerikázerte „német napot” ünnepeltek a németek. És ez a német sajtó munkájának eredménye. — Az amerikai magyar lapok még csak az Amerikai Magyar Szövetségét fogadják sem találják méltónak kimerítőbb megbeszélésre. Fontosabb a dolguk. A papokat szidják és — egymást.

Berlinben tartották az ideit az interparlamentáris konferencia ülését. A magyar csoport meglátogatta a német császárt is. A trónörökös fogadta a magyarokat s beszélgetés közben melegséggel mondta: „En is magyar huszár vagyok.” A magyar koronaörökös ilyen melegség még soha át nem hatotta. Pedig hát neki mégis csak több köze van Magyarországhoz, mint a „Kaiser” fiának.

Dienes Márton ur a lapjában azt mondja, hogy a Bevándorló szerkesztője arról ismeretes, hogy tollával mindenek és mindenekéin ingyen és készségeesen áll a rendelkezésére s lapját a legnagyobb önzetlenséggel szerkeszti.

Hogy ez mennyire igaz, azt éppen Dienes Márton ur tudja legjobban, akit éppen a Bevándorló szerkesztője védelmezett Clevelandból jövő támadások ellen — tudvalevőleg ingyen.

AMERIKAI DOLGOK.

A SZÁRAZSÁG. West Virginia államban a hónapok óta tartó szárazság miatt már a lakosság egész arál vesztette el. Kisebb folyók, patakok és tavak kiszáradtak s a meder fenékén heverő döglött halakat a hatóság kénytelen volt elásatni, nehogy azoknak rothadása esetleg valami ragályos betegséget idézzen elő. Hasonlóképpen áll a dolog Ohio állam West Virginia állammal határos részében.

AZ ERDŐTÜZEK OKOZÓJA. New York állam fővárosában, Albanyban a második kerület kereskedelmi és közlekedési bizottsága most tartotta meg gyűlését, melyen a bizottság elnöke, Stevens, azt bizonyította, hogy az állam északi részében dühöngő erdőtüzek okozója tulajdonképpen a vasút. A mozdonyból kipattanó szikrák gyújtották fel a száraz avart s ez az oka azoknak a sok milliónyi károkat okozó erdőtüzeknek. Az elnök beszéde után Smith bizottsági tag a vasutak villanyerőre való berendezését ajánlotta, ami közelebb a vasúttársaságok bevonásával alaposabb megbeszélés tárgyát fogja képezni.

A PROHIBICIONISTÁK. Ohio államban a proibizionisták megkezdtek a harcot a megyei választásoknál. A legerősebb volt a harc Defiance megyében, ahol azonban a proibizionistákat 801 szavazattal levertek. Defiance megyében tehát nem tiltották be az italmérést. Ellenben győztek a proibizionisták Union, Champaign, Madison, Logan, Pickway és Wood megyékben, ahol összesen 165 koresmát zártak be.

MODERN LEÁNYKÉRÉS. Franz Adelaide, egy chicagói többszörösen milliomos fiatal leány, aki, mellesleg legyen mondva, árva, két hónap előtt kábelsürgőnyt kapott Zimmerman német tengerészfőhadnagytól. A némben ez állott csak: „Akar a feleségem lenni?” És jött a válasz: „Igen!” Most volt meg az esküvő s a fiatal pár e hó 13-án utazik Kielbe, Németországba, a hová állandó lakhelyüket tették.

ELPUSZTITOTT ITALOK. Az Indiana állambeli Hammondban, ahol a proibizionisták győztek, minden koresmát bezártak. Miután azonban a hatóságoknak tudomására jutott, hogy egy pár helyen a tilalom ellenére is árulnak sör, bort és pálinkát, razzitát tartottak, amikor is közel 4000 dollár ára szeszest italt foglaltak le. Ezeket aztán mind ki is öntötték.

HARCZ THAWÉRT. White Plainsben a Supreme Courton ismét a Thaw ügy volt napirenden. Thawot három helyen is kivánják. New York állam New York és Westchester megyében és Pennsylvania államba, Pittsburgba, a hol a csőd miatt volna Thawra szükség, amj azonban, minden jel arra mutat, csak arra való volna, hogy kiessék Jerome ügyész hatásköréből. Thaw jelenleg White Plainsben van. Westchester megye azonban szeretné New York megye nyakára szólni Thaw-t, mert túlságosan sok pénzbe kerül. Jerome szintén ide szeretné hoztatni.

A LÉLEKJELENLÉT. Pittsburg környékén kísérletezik egy idő óta Knabenschue Roy az ő kormányozható léggömbjével. Szerdán Knabenschue és Duesler nevű gépésze éppen Pittsburg üzleti negyede felett repültek el, mikor a gépben egy drót elszakadt és a léggömb kezdett gyorsan süllyedni. Duesler kimászott a kosárból és a drót két végét összerozitotta úgy, hogy a gömb nem zuhanhatott le. Pittsburgtól 3 mérföldnyi távolságban szálltak le. A szerencsétlenség idején Knabenschue a léggömbjével egy mérföldnyi magasságban volt a város felett.

VASUTI SZERENCSETLENSÉGEK. New York város területén a lefolyt augusztus hónap nem kevesebb, mint 5230 vasuti baleset történt, amelyből kifolyólag 3317 ember sebesült meg. A sebesülések közül 44 eset halálos volt.

CSALÓ HIVATALNOKOK. New Yorkban ismét nagy szenzációkra van kilátás. Az engedélyek kiosztásánál jöttek rá arra, hogy a rendőrök közül néhányan csunyán zsarolják a népet. Egy Bird nevű volt alkalmazottat már le is tartóztattak. Birdről kisütötték már azt, hogy egy képkiallítótlól engedély ezimén 200 dollárt szarolt ki. Bird vizsgálati fogságban ül és a legszelebbikörü vizsgálat megindult.

KORTESBESZÉDEK. Taft választási harcában élénken vesz részt New York állam kormányzója, Hughes E. Károly is, aki jelenleg Nebraska állam-

ban, Bryan otthonában tart kortesbeszédeket. Hughes Lincolnban, Bryan lakóhelyén arról beszélt, amiről a demokráta nem nagyon szeretik, ha beszélnek, t. i. a vámkérdésről és a munkáskérdésről. Hughes a többiek között azt is mondotta beszédében, hogy Bryan a gyakorlati üzleti élethez annyit sem ért, mint a hajdu a harangtőszéhez. Hughes eddig 14 beszédet mondott korteskörútján.

PEARY UTJA. Észak-Grönlandból, Etah helységéből érkezett a legutolsó értesítés Peary ezredestől, aki tudvalevőleg Roosevelt nevé hajóján az északi sark felfedezésére indult. Peary legutolsó jelentése azt mondja, hogy a rettetes hóviharok nagyon megnehezítik neki az utjában való haladást, de megakadályozni nem bírják.

RUHARAKTÁR LEÉGÉSE. A Vermont állambeli Richfordon az óriási buzaraktárban a felhalmozott buza önmagától kigyuladt és felrobbant. A robbanásnak 13 ember esett áldozatul, köztük két asszony is. A magtár leégést s vele együtt 500.000 bushel buza. A kár óriási.

PÖR BELMONT ELLEN. Freit János, egy 19 esztendő jockey, bepörlötte Belmont Angusz versenyistálló tulajdonost 100.000 dollár erejéig. Freit 12 esztendőskorában 5 évre kötött szerződést Belmonttal, akinek mielőtt istállóba szegődött. Három év után azonban Belmont elbocsátotta a fiút azzal, hogy feloszlattja istállóját. Freit ekkor Bellhez szerződött el. Alig egy év múlva Belmont visszahívta a fiút s mikor az nem akart menni, azzal fenyegette meg, hogy törölteti a jockeyk listáját. Erre aztán a fiú még úgy sem ment s Belmont beváltotta fenyegetését. Freit most nem kap állást s ezért indított pört 100.000 dollár kártérítésért Belmont ellen.

INDIANA államot utazza be most HÓDINKA TIVADAR dr. ur a Bevándorló számára. South Bend-i és Indiana állambeli honfitársaink szíves jóindulatába ajánljuk őt.

MAKRAY ALADAR KÖZJEGYZŐ 327 E. 13th St., NEW YORK CITY. Mindenféle HAZAI PERES ÜGYEKET, JOGI, KATONAI, TELEKKÖNYVI ügyeket, ADÁSVÉTELI szerződéseket, VEGRENDELEKET, MEGHATALMAZÁSOKAT, amerikai UTLEVÉL megszerzését, FORDÍTÁSOKAT stb. gyorsan és pontosan elintézi.

KISS EMIL BANKÁRNÁL 104 SECOND AVE. NEW YORK TIZ ÉVE FENÁLL IRÁHOZ ÁRJEGYZÉKÉRT. HAJÓ ÉS VASÚTIJEGYET VÁSÁROLNI-BÁRMELY IRÁNYBA, PÉNZT AZ Ó-HAZÁBA KÜLDENI LEGBIZTOSABB ÉS LEGJOBB.

N. Y. Orfeum 100 harmadik Ave., a 12. és 13. utcák között. Tulajdonosok: Hochstim és Blau. Minden este szimfonikus!

A CZIGÁNYBÁRÓ világhírű operett kitéző kiállításban. Barinkay gróf... THURY ILONA a new yorki magyarok kedvence. Olcsó helyárak. ELŐADÁS ESTÉNKINT 8 ÓRAKOR.

DEUTSCH TESTVÉREK BANKHÁZA 319 East Houston St., New York. Törvényes képviselő a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át - Cunard vonalon. Pénzküldemények továbbítására az óhazába a legmegbízhatóbb cég KÖZJEGYZŐI HIVATAL. Magyar kölcsönkönyvtár, tűbiztosítás, csomagok kizozatála és hasasállítás. Levélcím: DEUTSCH BROS., 319 East Houston St., New York.

A NAGYVILÁGBÓL.

BOSZNIA ÉS HERCEGEOVINA. Ausztria-Magyarországhoz Bosznia és Hercegovina megszállott tartományok kedden csatoltattak. Ferenc József e csatolás szükségességét a két megszállott tartomány politikai és kulturális fejlődésével indokolja. A csatolásról a két tartomány népet Ausztria-Magyarország kiáltványok útján értesítette. Ez a csatolás aztán végleg megsemmisítette a szerbeknek Nagy-Szerbiáról való álmódzásait. S ezzel magyarázható meg, hogy amíg Törökországnak most már esze ágában sincs a háboruskodás, addig a kis Szerbia ugyancsak csörtléti a kardot, bár aligha mer még csak komolyan is arra gondolni, hogy akár Ausztria-Magyarországgal, akár Bulgáriával háboruba keveredjék. Így gondolkodott Törökország is az első napokban. A törökök méhetetlen dühükben mindjárt be szeretnék volna törni Bulgáriába, a kormány azonban később meggondolta a dolgot s úgy határozott, hogy a fenntartásuk alul kívont Bulgária, Bosznia és Hercegovina ügyében azoknak a hatalmaknak itélkezését kéri ki, melyek 1878-ban a berlini szerződést aláírták. Ausztria-Magyarország és Bulgária nem mozgósították seregeiket.

CASTRO BETEG. Venezuela köztársaság elnöke, Castro, oly súlyosan megbetegedett, hogy az elnöki ügyek vezetését egy időre Gomez alelnök lesz kénytelen átvenni. Emiatt aztán a Hollandiával való jégvezékváltások is megakadtak. Hollandia most oly módon akarja Venezuelán meghoszni magát, hogy a Curacaoból való fegyverszállítási tilalmat megszünteti s ezzel alkalmat ad Castro nagyszámu ellenségeinek, hogy felfegyverkezzenek. Hollandia különben most meg akarja várni, amíg itt, az Egyesült Államokban megtörténik az elnökválasztás, mert aztán támaszt vél találni az Egyesült Államokban.

OBSTRUKCZIÓ. Csehországban Éger, Teplitz és Reichenberg városokban a városi tanács nagy megbotránkozásal ítélte el a kormánynak eljárását s megbizta képviselőit, hogy a Reichsrathban körömszakadtáig obstruáljanak.

MEGINT HARDEN. A Moltke-Eulenburg-Harden-pörnek, dacára, hogy az Eulenburg ellen folytatott pör véget nem ért, újabb folytatása van. Harden Miksát, aki lapjában annak idején a forangú világ, de különösen a császár személyéhez közelálló írók erkölestelen életéről rántotta le a leplet, fogták ismét perbe. Harden már egyszer ebben a pörben el is lett itélve, de az elsőfoku ítéletet a másodfoku bíróság alaki okok miatt megsemmisítette és újabb tárgyalást rendelt el.

MERÉNYLET. Románián keresztül a hír érkezett Bécsbe, hogy Konstantin görög trónörökösét Athénben meggyilkolták. Hogy a hír mennyiben igaz, arról még mindeztideig a görög udvartól semmi értesítés nem érkezett. A görög trónörökös sógora Vilmos német császárnak.

KOLERA. Szent-Pétervárról érkezett tudósítás szerint a kolera ott is-

OKTÓBER 6. Az Arad és Vidke Női és Férfi Tevékenységi és Betegséggyógyító Egylet a Március 15-iki nagy-bizottságban képviselt összes egyletek testületi részvételével 1908. OKT. 11. VASÁRNAP D. U. az Arlington Hall földszinti termében [19-23 Street, Marks Pl., Bet. 2nd & 3rd Ave.] OKTÓBER 6-I KI NEMZETI GYÁSZÜNNEPÉLYT rendez.

Kedde d. u. 2-kor. Belépti díj 15c. Dr. Kozma Arthur, Korács Lajos plébános és dr. Singer Mihály urak, New York város legjobb magyar és angol szónokai, ugyszintén első magyar dalárdái és egy elsőrendű magyar zenekar szíves közreműködésével.

John Bozzuffi Bankár és Hajózási Ügynök 1149 FIRST AVE., NEW YORK. [A 63-ik utca sarkán.] Hajójegyeket árusít Európába és Európából. Pénzeket pontosan elküld Európa minden országába. Betétszámlákat nyit felek számára.

mét erősebben kezd dühöngeni. Szerdán 124 megbetegedés történt és 341 haláleset.

EGY INDITVÁNY. Az országgyűlési balpárt hazafias állásfoglalása.

A magyar parlament újból való megnyitásának első napján a fiatal balpárt egy indítványt nyújtott be az osztrák császári jubileumi kereszt dolgában.

Az indítvány azt hangoztatja, hogy V. Ferdinánd királynak 1848 december 2-án történt lemondását a magyar nemzet soha el nem ismerte s ennél fogva a magyar országgyűlés képviselőháza azt, hogy a 60 éves osztrák császári jubileum emlékére alapított osztrák rendjel alapító terelet és alapszabályait a magyar hivatalos lapban közzétették és hogy ezt az osztrák rendjelet a magyar állam tisztviselői részére is adományozták, a magyar alkotmányba és a telen törvénybe ütközönek jelentik. Együttal a magyar kormányelnöknek azt a tettet, hogy az érdemkereszt alapításáról szóló császári kizirátokat ellenjegyezte — helyteleniti.

Az országgyűlési balpárt eme helyes és hazafias indítványához részünkről megjegyzést fűzni annál is inkább felesleges, mert, amint olvasóink bizonyára emlékeznek, a Bevándorló volt az egyedüli magyar lap, mely mindjárt az eszásári jubileum alkalmával arra az álláspontra helyezkedett, hogy az osztrák eszászárjubiläumhoz semmi köze a magyar nemzetnek, mert Ferenc József csak 1867-ben lett magyar királylyá s mindaz, ami előzőleg vele történt, amit előzőleg megselekedett, alkotmányellenes, törvényellenes intézkedés volt.

Örömlünkre szolgál, hogy az országgyűlési balpárt a fenti indítvány alakjában felszólalt a történelem meghamisítása ellen.

JÓ KERESÉST. Tanuljon bábaságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult bábakra szükség van. Irjon e címre: B Á B A K É P Z Ő I N T É Z E T 8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

J. D. Moskowitz OHIO ÁLLAM KÖZKEDVELT BANKÁRA ÉS HAJÓÜGYNÖKE. KÉT BANKHÁZ KÖZJEGYZŐI IRODA. A HAJÓTÁRSASAGOK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE. PÉNZKÜLDÉS LEGOLCSÓBBAN ÉS LEGGYORSABBAN A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE JÓTÁLLÁS MELETT. Alapított 1898-ban. J. D. MOSKOWITZ 1441 WEST DAKOTA STREET és KOSSUTH-TELEP DAYTON, OHIO.

KAIL G. ÁRPÁD BANK ÉS HAJÓÜGYÜZLETE — Alapított 1890-ben. — Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az óhazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban. UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

UJDONSÁGI UJDONSÁGI RÓTH JÓZSEF „SZENT ISTVÁN”-HOZ CZIMZETT EGYEDÜLI MAGYAR GYÓGYSZERTÁRA 125-2 UTEZA, PASSAIC N. J. Csakis itt kaphatók mindenféle hazai gyógyszer, u. m. Mária Czell és Egri Gyomorcsépek, Erzsébet, Lillom, Margit és Diana krémek, ugyszintén vizek és szappanok. Purgó és Erzsébet hashajtópilulák, Erzsébet-golyók, Sósorszeszek, Bajuszktó és pedró, valódi Brillantin és Kalodot fogtisztító, Hunyadi János keserűvíz. Kaphatók továbbá valódi Róth-féle csusz és rheuma-kenőcsök és hajnövesztő. Mindenféle hazai gyógyszerek és gyógyeszközök egyedüll raktár. Vidéki megrendeléseket SAJÁT KÖLTSEGEKEN szállított.

Hazai Dolgok.

Amerikába készült.

BUDAPEST. Német Manó likőrgyáros eltűnt a fővárosból. Most kiderült, hogy a harminczhat éves ember sikasztott és váltót hamisított, ezért szökött meg a Garai-utca 43. száma alól. Nagyösszegű adósságokat hagyott hátra s a többi közt százezer koronányi váltót hamisított az Első Alföldi Cigánagyár kárára. Német állandó összeköttetésben volt a kecskeméti gyárral s az árúért fedezetül váltókat adott, a melyekről csak most derült ki, hogy hamisak. A megszökött gyáros ellen körözlevelet adtak ki. Családja állítólag semmit sem tudott a bűnös úszómezőről s a károsultak sorában van Német sógora, Uprimny Antal nagykereskedő is, akinek a nevét szintén ráhamisította néhány váltóra. A rendőrség megállapította, hogy több váltót a következő nevek szerepelnek: Gömöri Béla, a salgótarjáni köszvénybánya részvénytársaság volt igazgatója, Posch József, Deutsch László, Steiner Lipót, Frank Kálmán, Weinberger József, Darvas Aladár és mások. A gyáros tehát tömegesen hamisította a váltókat. Állítólag százhúszer korona készpénzt vitt magával. Német valamikor nagyon gazdag ember volt s börtömmunkákból tették tönkre. A feleségével, Uprimny Iónával ötvenezer forint hozományt kapott. Most az urinó ellen, aki szálléknak lakásán tartózkodik, szintén megindult a vizsgálat. Megállapította a nyomozás, hogy Német hónapok óta készült a szökésre s tervszerűen végezte az okmányhamisítást. Kocsiját, lovait is eladta s általában mindent pénzre tett, amin gyuanu nélkül tudhatott. Innen Németországba utazott, de valószínű, hogy messzebb jár azóta, mert a főkapitányságon az egész világra szóló utlevelet váltott.

Öngyilkos festőművész.

BUDAPEST. Körülbelül három hónap előtt Grünblatt Lipót lakásán, a Lipót-körúton közös akarattal öngyilkosságot követtek el Gundel Göröncsér János festőművész és Grünblatt Máté Ióna festőművész. Mind a ketten igen tehetségesek voltak és megszerették egymást. Valószínűleg nehéz akadályok állottak boldogságuk útjában és ez vezette őket a gyászos elhatározáshoz. A férfi meghalt, a léány súlyosan megsebesült, de lassan-lassan testi ereje visszatért és meggyógyult. Az öngyilkos krónikákban rendszeres megfigyelés, hogy aki egyszer már közel állott a halálhoz, másodszer nem igen vesz gyilkos fegyvert a kezébe s a többszörös öngyilkosságot elkövetők kísérletei nagyon enyhék szoktak lenni. De Máté Iónka fájdalma halott szerelme után nagyobb volt, mint vágya az élethez és minap délután újra revolvert emelt maga ellen. Sérülése halálos; most itthagyják az életet, amely, úgy látszik, minden várását és színes örömet elvesztette számára. Leleke együtt halt meg vőlegényével, most küldi utána a halott testét is. A szomorú eset részleteiről a következőket tudtuk meg:

Öngyilkossága után a léányt a Hercezel-szanaszatóriumba vitték, ahol jó idő múlva felépült valahogy. De nem volt szíve gyógyulni. A boldogtalan léány nem tudta feledni halott vőlegényét. A szálló elvitték utazni, de ő nem lelt vigasztalást sehol marczangoló bánatára. Néhány héttel ezelőtt jött vissza a fővárosba. Nem járt sehova, csak a temetőbe s telehíntette virággal Göröncsér János sírját. Otthon sokat sírt, különösen abban a szobában, amelyben az öngyilkosság történt. Igy multak a szerencsétlen fiatal léány napjai. Utóbb már buskomorrá lett. Szülői vigasztalták, vigyáztak rá, de hiába, a csendesen piénő halott hatalmasabb volt az ölnél. A fájdalommal küzdő léány végre aztán belefáradt a közködsébe s elszánta magát, hogy követi a sírba szerelmét. Minap délelőtt egyszerre szokatlanul vidáman kezdett beszélgetni szüleiével, akik már örültek, hogy léányuk mégis csak magához tér majd valahogyan. Grünblatt Ióna pedig már akkor leszámolt mindennel. Ehből után ugyanabban az órában, mint negyedfél hónappal ezelőtt a vőlegényével, most egyedül lépett be a szobájába. Ott az ablak mellett, ahol a vőlegényének holttestére borult, revolverrel halántékra lötte magát. Most is az anyja rohant be hozzá; majd jött az apja. Szólitgatták, de beszélni nem tudott. Az apa lakásáról a mentőkért telefonozott, akik sietve jöttek. A házmesterrel kérdézködték, hogy hol történt baj, de nem tudtak felvilágosítást kapni, mert az esetről a házban nem tudott senki. Ekkor visszamentek, de nemso-

kára újra hívta őket Grünblatt Lipót, ekkor már megmondta az ajtószámot. A mentők bevitték Grünblatt-Máté Iónát a Hercezel-szanaszatóriumba. Az orvosok lemondtak a szerencsétlen léány életéről.

Elszökött lelkész.

BUDAPEST. Könyvelmő életmódja miatt egy parókian sem volt maradása Angyal Béla negyvenhárom éves káplánnak, amíg végre érseki hatósága a mult év elején állásától is megfosztotta. Azóta teljesen elzúllott s állvében a fővárosban rejtőzködve, különböző szélhámosokkal tartotta fenn magát. A mult évi májusban két ipolynyéki gazda nevére hamisított váltót értékesített a fővárosban, majd két hónappal később Szerfőző András miskei gazda nevére újabb váltóhamisítást kísérelt meg, de rajtavesztett és a gazda feljelentésére vizsgálati fogságba került. A budapesti törvénytörök másfélvi börtönre ítélte az elzúllott papot, akinek ügyével most foglalkozott a királyi Tábla első büntető tanácsa, Frenreisz István elnöklésével. A tárgyaláson Magyar István főügyész helyettes a büntetés súlyosbítását indítványozta, mert éppen keresztény pap követte el a büntetést, akinek jó példává kellett volna elüljárnia. A Tábla a közvélemény kívánságához képest elrendelte a vizsgálat kiegészítését. A váltótot továbbra is fogva marad.

A névtelen levél.

BUDAPEST. Egy szerencsétlen férj, Teufli Ferencz államasvutó gépgyári munkavezető családi tragédiáját bolygatja most a rendőrség. Egy névtelen levélből támadt ez a tragédia, valaki vagy tíz nappal ezelőtt azt írta Teufli Ferencznek, hogy a felesége irgalmatlanul megcsalja. A körülírásból ráismert a férj Sági János cipészre, aki járt hozzájuk. Néhány napig magába fojtogatta a keservét, aztán szemére lobbantotta az asszonynak, hogy hűtlen, s hiába volt feleségének minden sirása, esdeklése, hogy ártatlan, azzal fenyegette meg, hogy elválik tőle. Három nap múlva az asszony marólugot ivott, revolverrel szívenlőtte magát és meghalt. Előbb azonban levelet írt az urának, hogy Sági János kergette a halálba. Ostromolta szerelmét, el akarta csábítani azzal, hogy feleségül veszi, ha elválik s írta neki a szerelmes levelet, de — hiába.

— Elutasítottam, — írja az asszony — és amikor már a legnagyobb mértékben alkalmatlan volt a látogatása és üldözése, kiadtam az útját. Azt mondtam neki, ne írjon többé egy sort sem és hagyjon békében, halani sem akarok róla. Biztos, hogy ő írta a levelet, hogy meghoszuljon engem...

Husz szerelmes levelet csatolt ehhez a levélhez, mind Sági János írta. A boldogtalan férj feljelentése után a rendőrség most irászakértők vizsgálgatja meg, egy és ugyanaz a kéz írta-e a névtelen levelet és a szerelmes leveleket.

Egy emberbarát szobra.

BÁCSSTOPOLYA. Minap leplezték le Hadzsy János orvosnak, a verbázi kerület néhai képviselőjének, az ismert emberbarátnak mellszobrát. A leleplezésen jelenvolt Fernbach Károly főispán, Balogh Ernő országgyűlési képviselő, a Hadzsy-család és az egész vármegyéből összegyűlt közönség. Az emlékszóbeszéd elmondása után megkoszorúzták a szobrot, amely Teles Ede munkája. A leleplező ünnepség után társasébkül volt.

Az új református püspök.

DEBRECZEN. A tiszántúli református egyházkerület püspökválasztásán egyik jelölt sem kapott abszolút többséget s pótválasztásra került a sor Dicsőfi József debreczeni református lelkész és Erős Lajos debreczeni teológiai tanár között, akikre legtöbb szavazat esett az első választás alkalmával. Most bontották fel a püspökválasztásra beérkezett szavazatokat a református kollégium disztermben, gróf Degenfeld Lajos elnöklése mellett. A szavazás eredményeként Erős Lajost hetvenkét szótöbbséggel megválasztották a tiszántúli református egyházkerület püspökévé a kisebbségben maradt Dicsőfi József ellenében.

Az új püspök igen kiváló ember s aránylag fiatalon foglalja el a diszes egyházi méltóságot; most töltötte be az ötvenedik élet s munkabírásának teljességében van. Biharvármegyei szegény szülőkötől származik s a teológiai tanulmányokat Debreczenben végezte. Azután segédlelkész volt Földesen, majd Dévaványán, rövid idő múlva pedig lelkész Kémesen. Innen ismét visszatért lelkésznek Földesre, később pe-

dig a püspökladányi reformátusok választották meg lelkészként. 1883-ban meghívták tanárnak a debreczeni református Teológiai Akadémiára. Már ekkor általános ismert volt a neve az egyházi irodalomban. Lelkesi pályája alatt egyházi beszédek adott ki s mint professzor ellátta tanítványait és az egyházi irodalmat igen jeles tudós művekkel. Apologetikája a legjobb protestáns szakmunkák közé tartozik. Ő szerkesztette éveken keresztül a Debreczeni Protestáns Lap-ot, a reformátusoknak ezt a nagytekinthető organumát. Szakadatlan munkában, küzdelemben telt el az öt évized, melyre Erős püspök visszatért.

Gyilkos katona.

EGER. Karanics Gábor kistályai lakos a bucsuról hazamenet betért a Fekete Sas-korcsmába iddögálni. Itt Pócsi József 60. gyalogezredbeli katonával találkozott, ki többek társaságában mulatozott. Karanics, miután már sokat beszédtet a jóból, kissé pityókás lett, kötekedni kezdett a katona társaságával. Később kimentek a korcsmából az országútra, ahol aztán összeverekedtek és Karanics halva maradt a küzdőterén. Pócsit kihallgatták, de tagad és barátaira tolja a gyilkosság elkövetését.

Rettenetes anya.

GELENCSEN. Borzalmas dolgot követett el a faluban egy László Róza nevű léány. Gyermeké született s ő szegényében, kétségbeesésében a sertésnek dobta a csecsemőt. A csendőrség letartóztatta s a léány rögtön beismerte a bűnét.

Felrobbantotta magát.

HANDLOVA. Hetvenkét esztendő volt már Bahul József, a kiérdemelt, törődött bányász, s Handlován élt nyugdíjasan a fiánál. Oda jött lemorzsolgatóni hátralevő napjait. Már régóta nem járt a bányába, nem dolgozott, de akármennyire megőregedett, sehogyszem volt inyére a nagy télettség. Napról-napra szomorubb lett, egészen elkeseredett, annyira, hogy élni sem akart már. Halálra szánta magát, de még milyen kegyetlen halálra. Hogy, hogy nem, dinamit hozott, lefeküdt, a gyilkos anyagot a gyomrára helyezte, aztán meggyújtotta. És elérte, amire vágyakozott. A dinamit felrobbant s az öreg bányászt egészen szétlépte. Most már nem unja munkátlan életét s a hatóság csak azt kutatja, honnan szerezte a dinamitot.

Esik a kőzapor.

KASSA. Balázs János, a Schalkházszálloda szolgálója és Kerekes István csesi lakos verekedést rendeztek a Szepsitun és valóságos közáport zúditottak egymás ellen. A rendőrség mindkettő ellen megindította a kihágási eljárását.

A bíró kesereje.

LAKFALU. Sopronmegye. A minap Bäder János községi bírót, midőn Krauthauf Lipótné korcsmájában a záróra megtartását ellenőrizte, a legények kidobták a korcsmából és künn az utcán alaposan elverték.

Öngyilkos kereskedő.

LIPPA. Davidek János jómódu kereskedő eddig ismeretlen okból föbelötte magát és nyomban meghalt. Halálát fiatal felesége és két gyermeke siratja. Állítólag gyógyíthatatlan idegbetegség kergette a fiatal embert a halálba.

Kolera, vagy vérhas?

MÁRAMAROSSZIGET. A városban egy munkás kolera-gyanus tünetek közt megbetegedett s azzal meg is halt. Ennek a magánértesítésnek ellentmond egy másik jelentés, amely a halál okának a vérhasat mondja. Tudva azt, hogy a felhivatalos jelentések szépiteni szokták a veszedelmet, az ország érdekében jobban tesszük, ha pesszimistikusan ítéljük meg a helyzetet. A veszedelem nagy, mely az országot északkelet felől fenyegeti. Ezen a ponton legközelebbi szomszédai vagyunk Oroszországnak s az országunk ezen a részén laknak azok, akik a legelevenebb forgalmat tartják fenn Oroszországgal. S a hatósági intézkedések közt még sem láttunk olyat, mely ezt a fenyegetett helyet különös figyelemre érdemesítette volna. Budapesti tanakodtak a hatósági orvosok, hogy a veszedelem ne találja a várost készületlenül, holott Budapest nem az a pontja az országnak, melyet a kolera legközelebből fenyeget. Budapest immunis terület mindaddig, míg a távolabb eső részeket csak ama bizonyos se hideg, se meleg belügyminiszeri rendelettel akarjuk a bajtól megóvni, melyet gróf Andrássy Gyula valamennyi törvényhatóságnak megküldött. Máramarosmegye egészségi viszonyai nem kormányozhatók olyan rendeletekkel, mint Pest várme-

gye. Magyarország északi részét csak egész különös rendeletekkel s csak szélsőségig menő szigorúsággal lehet a kolera elől elzárni. Ezt mulasztották el az illetékes körök.

Még nincsen megállapítva, hogy a veszedelem milyen mértékben lépett fel Máramarosmegyében s az első jelentések egyetlen gyanus megbetegedésről adnak hírt. De ez az első eset kötelezővé teszi a hatóságnak, hogy egész erejével lásson hozzá a megfertőzött területen fellépő baj elszigetelésére és elfojtására s az életbeléptetett óvintézkedésekkel siessen a kedélyek megnyugtatóására.

Református egyházi gyűlés.

MISKOLCZ. A tiszánimeni református egyházkerület most tartotta közgyűlését Miskolcon Kun Bertalan püspök és Metzner Béla helyettes-gondnok elnöklésével. Jogtanárokká megválasztották: Sárospatakra Buza László és ifj. Metzner Béla. A közgyűlés a Ne temere ellen egyhangulag hevesen tiltakozott és elhatározta, hogy a feltes hatóság útján a kormányhoz feliratot intéznek s ezzel kapcsolatban kéri, hogy a klerikalizmus terjedését meggátolják. A közgyűlés végül a Kálvin emléket meggyalázó Zoványi sárospataki tanár ellen a fegyelmi vizsgálat elrendelte.

Tanyai tragédia.

SÁTORALJAUJHELY. A város mellett egyik tanyán kukoriczatorés közben Lukács János kömiveslegény szóváltásba elegedett a vele vadházaságban élő Davala Annával. A szóváltás közben a legény a kezében levő késsel rátámadt Davala Annára és átvágta a nyakát. Az asszonyt a tanyabeliek találták meg holtan. A gyilkost a város egyik utcáján ittas állapotban elfogták.

Keresd az asszonyt!

SOPRON. A minap éjszaka Alsósz-

ony községben a falu végén levő csárdában, a csepregi iparosifjak mulattak. A hangulatot nagyban emelte az a tény, hogy a csárdában egy szép léány is volt, aki jobbra-balra kaczerkódott velük. Egy aztán. — Jó bor mellett, szép léány mellett, — vidáman telt az idő. Már gíffelt vert az óra, amikor alaposan berugva, hazafelé indultak, hogy ott-hon kialudják a bor és a szerelem mámorát. Utközben természetesen összeveszték. Mindegyik azt erősítette, hogy a csárdabeli szép léányt egyedül ő hódította meg. Ez volt az ütközőpont közöttük. Minthogy pedig a felmerült ellentéteket magyarázatokkal nem tudták eloszlatni: harcba szálltak. Megverekedtek. A csata hevében belezuhan- tak az árokba, ahol elaludtak. Reggel ott szenderegtek egymás mellett. Csak a felkelő nap tüzes csókjaira ébredtek fel mély álmukból. Egyéb bajuk nem történt.

Egy gyógyyszerész tragédiája.

SZATMÁRNÉMETI. Ejsztorfer Károly avasfelsőfalusi gyógyyszerész hírtelen megőrült és revolvert rántva, lövöldözni kezdett a környezőleire. Meg akarták fékezni, de akkor a szerencsétlen ember maga ellen fordította a fegyvert. A lövés eldördült s Ejsztorfert rögtön megölte.

Véres bucsu.

SZEGED. A közeli Ujszentiván községben a minapi bucsu alkalmával a magyar és szerb legények között össze-tűzés támadt, amiből azután verekezés lett. A verekedők szétválasztására megjelent csendőrök közül az egyik leteperték és elvették kardját, mire a másik csendőr az egyik merénylő legényt agyonszurta. Közben magához tért a letepert csendőr is, magához ragadta fegyverét és egyik támadóját agyonszurta. Mindkét legény a helyszínén meghalt. A vizsgálat megindult.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB

HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZK ÜLDÉSRE

SCHWABACH és FIA

KÉT MAGYAR BANKHÁZA

1225 FIRST AVENUE, NEW YORK
a 66-ik utca sarkán.

1431 FIRST AVENUE,
a 74-ik utca közelében.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZUTALVÁNYOK, HITELEK ÉK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK

15 WILLIAM STREET - - NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RÓTH PÉTER Mgr.
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, A KILENCZEDIK UTCZA SARKÁN.
Kütnő ételek és italok. Kütnő ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
SZOMBAT ÉS VASÁRNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGANYZENE.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

TIZEZER DOLLÁR KÉSZPÉNZT OSZTUNK KI.
A mi dohánunkból CSAK TIZ CENT egy csomag és NEM HUSZ CENT és MINDEN tízcentes csomaghoz adunk egy tikeket. Mi készpénzt adunk MINDENKINEK, aki a mi tikeketjelenket gyűjti, nem pedig CSAK azoknak, akik a LEGTÖBBET GYŰJTIK, és pedig:
5T DOLLAR KÉSZPÉNZT 250 TIKETÉRT.
TIZ DOLLAR KÉSZPÉNZT 500 TIKETÉRT.
TIZENÖT Doll. KÉSZPÉNZT 750 TIKETÉRT.
HUSZ DOLLAR KÉSZPÉNZT 1000 TIKETÉRT.
A mi dohánunk elsőrendű, tiszta minőségű. Magyarországból importált friss mag után mi magunk ter.meljük.

ALEXIS PERÉNYI

TOBACCO COMPANY
P. O. Box 1539 4551 Second Ave.,
PITTSBURG, PA.
TIZEZER DOLLÁR KÉSZPÉNZT OSZTUNK KI.

6. oldal.

Be kell rukkolni...
TAMÁSI. A községben keserves vége lett egy murinak, amit besorozott parasztlányok bucsuzól rendeztek. Vagy tizenöt-huszan kirándultak s az új horból annyit szedtek magukba, hogy verekedésre került a dolog s az egyik legény, Nagy Pál, tizenöt kézzel a kezét, Nagy Pál, tizenöt kézzel a kezét, Nagy Pál, tizenöt kézzel a kezét...

ZÁGRÁB. A város legnépesebb utcáján, az Hlicán, agyonlőtte magát egy uriasan öltözött fiatal ember. A fegyver eldördülése pánikot idézett elő, mert első pillanában azt hitték, hogy merénylet történt. A helyszínré kivonult mentők már csak a halált állapították meg. A rendőrség kiderítette, hogy Kovienzki Félixnek hívják azt a férfit, aki a nyílt utca sorát választotta a végső leszállás színhelyéül. Allítólag gyógyíthatatlan betegsége kergette halálba.

AZ ELNÖKVÁLASZTÁS.

Reánk, amerikai magyarokra nézve az elnökválasztás álomból való fölébredést jelent. Mi, akik alkotmányos országban élünk s akik dícsokoltunk vele, hogy leszármazottjai vagyunk egy fajnak, mely egy évezreden át alkotmányos jogokat és szabadságot adott fiainak, idejöttünk az Egyesült Államokba azzal a hittel, hogy politikailag tekintve rokonok vagyunk az amerikaiakkal. Ideérkezésünkkor azt tapasztaltuk, hogy mi is azon általános tévedések alatt nyögünk, aminek alatt az emberiség évszázadok és évezredek alatt nyögött, mint példának okáért, ahogy ezredek előtt azt hitte a világ, hogy a nap mozog.

Ideérkezésünkkor megtanultuk, hogy a törvény által védett szabadság, amit itt élvezünk, az az igazi liberális, vagy republikánus dolog, amelyről odahaza még csak álmodni sem mernek. „A király”, az egy intézmény: a királyság, s mi odahaza elfogadjuk azt feltétlen szükségesnek tartjuk, mint aminő természetesen és szükségesnek találjuk a baromatot és napsugarat a fűszál növéseéhez. A királyság „isten” intézmény s a király személye szent és sértetlen.

És most meg kell választanunk 80,000,000 ember elnökét.

S ez a helyzet valami esodálatosan megdöbbentő reánk. Mi, a szénkerületekben dolgozó bányászok, a vasgyárak borkötényes munkásai, a műhelyek gépészei, a gyárak munkásai, Kisműhelyek iparosai, kereskedéseink üzletemberei, az orvosok, az ügyvédek, a zenészek s a művészek, mind elnököt fogunk választani szabad, befolyásolatlan és őszinte szavazataikkal, olyan embert, aki ennek a hatalmas országnak 4 esztendőn át vezetője, a politikai és gazdasági dolgokat igazgató, végrehajtó legfőbb tisztviselője lesz, aki a törvényverőre emelendő javaslatokat szentesíti, avagy azt megtagadja, aki négy szövetéses bírót fog kinevezni, aki a szárazföldi és tengeri hadsereg főparancsnoka lesz, röviden, aki ugyszólván a kezében tartja ennek az országnak sorsát.

Nem természetesen tehát, ha felelősségérzetünk teljes tudatában eszelecszünk akkor, amikor választjuk meg az európai és ázsiai királyoknál és császároknál százsoronta fontosabb tisztviselőt, elnökünket?

Históriai, tradícionális és érzelmi kötelékek fűznek a republikánus párt-hoz s amikor a mi drága Lincoln Ábrahámunk munkájáról, a rabszolgák felszabadításáról hallunk, a feketék láncait leszakító vértanu-elnökről, 13 évvel visszazsáll a lelkünk Kossuth Lajoshoz, aki felszabadította a magyar parasztot, a magyar jobbágyságot a szolgatartó nemes keze alól.

Mégis, a létfontosságú ösztöne nem keltene hálát, felértést és esodálatot bennünk a mult iránt s nem volna oly törhetetlen a szeretetünk Lincoln, Grant és McKinley iránt, ha a magunk meggyőződése és jövődjétünk nem függene attól, hogy az a politika folytatódjék, amely ez alatt az utolsó 12 esztendő alatt volt hatalmon; ha nem tudtuk volna, hogy a demokrata párt ennek az országnak iparát és kereskedelmét veszélyeztette, amely párt sóvár vágyakozással akarja a hivatalba bennitni a Nyugat „famózus” szónokát, aki politikai életét 16 az egyhez ajánlattal kezdte meg, aki forradalmi eszméket,

vegyes, fekete, szocialista és minden más eszméket pártolt, sántikáló, hizelgő és eredménytelen kísérleteket, csak-hogy a tisztiségbe beillhesse.

Nem, köszönjük szépen, demokrata párt, ebben az esztendőben nem kapják meg a magyarokat. Mi tudjuk, kit jelöltetek. A nyilvánosság előtt mozgott az az ember ebben az utolsó 12 esztendőben. Nem lett okosabb, nem lett politikailag érettebb s undorral és megvetéssel látjuk, hogy sokkalta inkább ezinkus, mint akkor volt, mikor ránk kívánta volna tukmálni azt a híres „ötven centes dollárt”.

Hát csakugyan komolyan hinné azt, hogy emberek, a munka becsületes emberei olyan feledékenyek, hogy örömmel üdvözöljék Bryan J. Vilmost, akit mi 12 esztendőn át kalandor-lovagoknak tekintettünk. Visszavont-e valaha is „eretnek” pénzügyi tetteit? Nem-e ékesszólóan és lelkesedéssel védte a legnagyobb szocialista ipari elveket, mint amelyeket köztársaságunkra nézve a legalkalmasabbnak tart? Pedig az olyan olyan alkalmas volna, mint te szem azt, a gőzzel hajtott gépekkel való versenyzésre az a számár, amelyet minapában egy gazdasági egyesülettől kapott. S mikor lettek az ő lehetetlen boldogságai demonstrálva? És visszavonta őket valaha? S az az önbizalommal teljes kérdés, amikor a községek előtt a Roosevelt politikájának követése tekintetében beszél, ott, ahol annak a községek alkatrésze és eleme éppen a Roosevelt-politika, mikor a dobogóról ez ellen a politika ellen beszél? Hát ez mi? Nem-e kvintesszenziája a humbugnak és a kalandos, éretlen tettetésnek?

Mint boltokban, vagy üzletekben, mikor az ember egy bizonyos árut akar vásárolni s ahelyett egy „éppen olyan jót” mutatnak az embernek, nem kísérelte-e ez a csalásra és félrevezetésre. Mikor Bryan önmagát mint „éppen olyan jót”, mint Roosevelt, tünteti fel, azt mondja, amivel senkit sem szed rá. Négy esztendő előtt az ő demokrata barátai azzal dícsokolták, hogy „józan eszűek és épek” lettek, — mik ők most? Mániaikusok és romlottak?

A republikánus elvi nyilatkozat logikus, természetes, szükséges kifejlődése az 1896, 1900 és 1904-iki elvi nyilatkozatoknak. Mi ismertük McKinleyt, ismerjük Rooseveltet és ismerjük Taftot.

És a McKinley és Roosevelt egyesített politikájára szavazunk akkor, mikor megválasztjuk azt az embert, aki nekik barátjuk és társuk volt, aki segített nekik, aki része és tagja volt annak a kormányzásnak, amely böles itéletekre és tapasztalatokra volt alapítva, aki maga is mozgott a közéletben, aki nemes gondolkodású embernek bizonyult, aki igaz, állhatatos, lojális és törhetetlen volt a kötelességben épp úgy, mint a bizalomban; nagy jogász, gondolkodó fő és széleslátású államférfi; és mi magyarok kell, hogy Taft II. Vilmosra szavazzunk, mert biztosítani kívánjuk ez országban a jólét folytatását, a civilizált világ szemében annak befolyását és a föld népei között annak befolyását és Taft II. Vilmos ur szellemileg, egyéniségileg, erkölcsileg sokkalta inkább alkalmas erre, mint bárki a lehető elnökjelöltek és a tényleg elnökjelöltek, bármely pártra vonatkoztatva ezt a feltevést, között, de minden kétséget kizárólag alkalmasabb ennek az országnak úgy tekintély, mint hatalom, befolyás, erő és nagyság tekintetében, mint az a kalandor, politikai szédelő akivel a magyar sohasem tudott és soha sem fog rokonszenvezni.

KERESD AZ ASSZONYT.

Aki pofonvert egy főherceget.

A budapesti „A Nap” szeptember 24-iki számában olvassuk: Ami itt következik, az egy teljes re-

Magyarok! Honfitársak!
 Amerikában a legregibb és teljesen megbízható bankár
 Németh János v. császár és királyi konzuli ügyvivő.
 Irjatok hozzá árákért így címmel:
 John Németh 451 Washington Str. New York.

SZABÓ LAJOS POSTAMESTER

CHROME, N. J. ÉS VIDÉKE

Egyedüli magyar közjegyzője. Hajó- és vasuti jegyek törvényes ügynöke. Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítás, hol \$10,000 óvadék van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legzakkerűbben elvégzek. Tanácsot és utasítást ingyen adok. Czim: LOUIS SZABÓ, CHROME, N. J.

gény. Elsőrangú történet, telve izgalmas fejezetekkel, amiket soha meg nem irtak, de végigjártattak a szereplők. Hőse egy fogoly, akit csalásért és szélhámoságokért tegnap kísérték be a szabadkai ügyészség börtönébe. Tegnapelőtt még a szabadkai szegények házában szivarvégeken kérődzött, azelőtt... Haj, azelőtt! Aranyaszomántos huszárátillában förtölt a bécsi Burg forró és veszedelmes parkettjén az udvar és veszedelmes asszonyaival. Most vén csavargó, végképpen elzüllött, delirium tremensben fetrengő rongy, valamikor daliás huszár-főhadnagy, aki most már legalább is vezérőrnagy lehetne. Ha közebe nem játszott volna egy tüzesvérű asszony. És igen és egy még tüzezebb vérű főherceg. És egy pofon.

A regényt, szomorú és megdöbbentő részleteivel, úgy ahogy alább következik, maga a főszereplő, Niesner Rudolf, azelőtt császári és királyi huszár-főhadnagy, most közönséges fogoly — maga mondta el „A Nap” munkatársának. Niesner valamikor első gavaléria volt Bácskának, aztán részegeskedni kezdett, majd a szegények házába került. Itt nem becsülte meg magát. Ki-kijárt a környékbeli tanyákra és megszarolta, különféle fortélyokkal érzékenyen megkárosította a hiszékeny gazdákat, akik előtt hol mértéknek, hol orvosnak adta ki magát. A rendőrség erre letartóztatta. Ekkor derült ki aztán az elzüllött embernek rendkívül érdekes élettörténete.

Niesner Rudolf évekkal ezelőtt daliás huszár-tiszt volt Bécsben. Főhadnagy a huszároknál. Legszébb, legdaliásabb tisztje a garnizonnak. Az asszonyok boldogultak érte, különösen a főrangú, sőt a még magasabb rendű asszonyok. Abban az időben a császárváros valamennyi szép leánya és asszonya szerelmes volt a délezege főhadnagyba, aki két kézzel tépte az élet, a gyönyör, a szerelem virágait. Niesner bemutat-ták az udvarnál is. A tisztársai irigykedve beszéltek róla. Az a hír járta Niesnerrel, hogy finom, bársnyos kacsók egyengetik útját, szűdületes karrier vár rá s az asszonyi protekció révén csakhamar vezérkari tiszt lesz.

A leányok, az asszonyok! Ez volt a szép főhadnagy világa. És mert a szerelem mindennél fölébb helyezte, nem esoda, hogy a nők elkecseregett versenyre kelték egymással a Niesner szerelméért, izmos, ölelő karjáért. És ebben a versenyben résztvettek a masamodlányon, a gazdag bankárnén, a tábornoknén, a grófnén és a hercegaszszonyon kívül még sokkal magasabb rendű asszonyok is. Természetes, hogy a boldog főhadnagy a legvérmesebb reményekkel nézett a legközelebbi katonai csillag-hullás elé.

És ekkor közbejött valami. Niesner, aki eddigelé legfeljebb csak ambízióból esdölkölte és ölelte végig a császárváros asszonyait és a szerelem nemcsak jó, de hasznos dolognak is ismerte, váratlanul szerelmes lett, örülten szerelmes lett egy gyönyörűen, bódítóan szép asszonyba. Egy olasz grófnő volt, az udvar legintimebb körével bizalmas összeköttetést fenntartó szenvedélyes mágnáshölgy. A dolog úgy történt, hogy az egyik udvari bálon bemutatták Niesnernek a teljes női szépségében pompázó grófnőnek. Az ismeretségből — Niesner ezt már így szokta tenni — flirt támadt. Csakhamar azonban mindketten vadul egymásba szerettek. A Don Juan-főhadnagy egészen belebolondult az olasz nébe. És ez volt a veszte.

A gyönyörű asszony, — akinek a nevéét soha, semmi körülmények közt nem árulta el Niesner — józambabb volt, mint a főleg szerelmes főhadnagy. A viszonyuk már elég hosszú ideig tartott s a grófnő, akit Niesner egészen a maga, egyedül a maga számára akart lefoglalni, némi változatosság után vágyakozott. Ez a változatosság nem is késett soká. Csakhamar jelentkezett, kopogtatott a szenvedélyes olasz nő szalonjára.

nak ajtaján, még pedig egy fess, daliás — főherceg személyében. A főherceg — szintén főhadnagy volt még akkor, — éppen mint Niesner — szintén huszár, a bécsi asszonyok bálványozott lovagja, szeretni vágyó, bódítani tudó.

Na és főherceg volt. Niesner pedig csak egyszerű Niesner. A főherceg nem tudott semmit sem Niesnerrel, ennek pedig sejtelve sem volt arról, hogy egy fenséges vetélytársal kénytelen megosztani az imádott nő kegyeit. A főherceget Ottó főhercegnék hírták. Ottó főherceg foglalta el helyét a szenvedélyes olasz nőnél... Akkor Ottó főherceg még főhadnagy volt.

Niesner hosszabb ideig volt távol a császárvároستól, hadgyakorlaton járt s amikor visszaérkezett Bécsbe, epedve, szerelmes izgatottsággal sietett a grófnőjéhez, akit oly régen nem látott már. Eős, hideg szeptemberi este volt. A főhadnagy sietett, futott a grófnő palatájába. Ismerte jól a járását s csakhamar a szép asszony lakosztályának legintimebb belsejében volt.

Bonyitott a diszkrétén megvilágított budoirba. De a következő percben megtántorodott. Szerelmes szép asszonya egy ezivilruhás férfi karjai közt feküdt. A helyzetet igazán nem lehetett félreismerni. Niesner vad kiáltással rontott a szerelmeskedő párhoz. A ezivilruhás férfi felemelkedett a pam-lagról. Ottó főherceg volt.

— Hogy mer ön ide bejönni?! — kiáltott a főhadnagra a főherceg. — Azonnal takarodjék.

Niesner először megkövülve bámult a rendkívül ingerült fenséges urra, akit azonnal felismert. Fékelen indulattal rontott a hátrálni akaró főhercegre. Niesner a szerelem teljesen vakká tette. A főhercegre csak a férfit látta, senki mást. Vetélytársát, ellenfelét. Rávetette magát Ottóra, arezulvágtá... A grófnő pedig elájult.

Az affér a legnagyobb titok homályában maradt. Niesnernek ki kellett lépnie a hadseregből. Kilépett, eljött Bécsből. Magyarországon telepedett le és kalandos, regényes életének utolsó fázisaként a szabadkai szegények háza és a börtön földi osztályrészéül. Ez az egykori daliás főhadnagnak szomorú regénye.

IRODAVEZETŐT
 keresünk Pittsburg és vidéke számára. Csakis oly irni és olvasni tudó magyar emberek jelentkezzenek, akik Pittsburgot és vidékét ismerik és a pontos elszámolás iránt készpénz-biztosítékot képesek nyújtani. Ajánlatok, amelyekben az eddigi foglalkozás is feleltendő, így czimzandók: *Bevándorló*, 327 East 13 street, New York.

A „Bevándorló” kiadóhivatala.

ANGOL-MAGYAR LEVELEZŐ ÉS HÁZI TITKÁR
 sajtó alatt.
 Irta: LIGETI IMRE, hirlapíró.
 Az amerikai magyarság már régen érzi a hiányát egy minden, az amerikai életben szükséges tudnivalókat magában foglaló praktikus könyvnek, mely bevezeti az amerikai üzleti és társadalmi szokásokba s felvilágosítja ügyes-bajos dolgaiban. Ezt a hiányt van hivatva pótolni e hirdetett és SAJTÓ ALATT levő mű. — E könyv tartalmaz mindent, amire az amerikai magyarnak az életben szükségére lehet. Magán- és üzleti levélminták angouli és magyarul. Nyelvtelczkek. Hogyan kell amerikai bíróságok, hatóságok előtt eljárni, házassági, házalási, korcmaengedélyt szerezni stb. — A könyv vaskos, diszes kötet lesz, kemény táblába kötve.
 — ÁRA 1 DOLLÁR. —
 Megrendelések a pénz beküldése nélkül a következő címre küldendők:
EMERY LIGETI
 128 E. TENTH ST., NEW YORK.

WÁRADY LAJOS
 Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézője.
PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA.
 Az öszes hajóvonalak képviselője.
HÁZAK VÉTELE ÉS ELADASA.
 magyar közjegyző
 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

Dr. Wm. Julian FOGORVOS
 136 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J.
 Található d. e. 9-11 este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogműtéskert jótállást vállal. Interstate Phone 1024.

TÖKE: 100,000 dollár. FELESLEG: 500,000 dollár.
 Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair jr.
SCRANTON SAVINGS BANK
 120 és 122 WYOMING AVENUE, — — — SCRANTON, Pa.
 Alapították 1867-ben. Alapították 1867-ben.
 ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIAI, LEGRÉGIBB TAKAREKPÉNZTÁRA.
 Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban.
 Kamatokat januárius 1-én és július elsején kifizeti.
 BÉTÉTEKELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTOL NYOLCIG NYITVA VAN.

Lehetetlennek hitt Dolog elerve.
 Igentisztelt Doktor Úr!
 Én már azt hittem, hogy nekem lehetetlen lesz még valaha egészségemet vissza kapni, A mennyit én orvosoltattam magam, az már sok volt, s már barátaim és ismerőseim is azt hitték, hogy itt kell hagynom e világot. Nagy mértékű szívbetegségem és oldalfájásom már testben és lélekben összetörtött egészen. Mint a fuldokló ember kap a szalmaszálhoz, úgy menekültem én is végső kétségbeesésemben Önhöz, és ezen lépésnek köszönhetem életemet, mert Ön bajaimból rövid idő alatt teljesen ki-gyógyított s ma tökéletesen ép és egészségesnek érzem magam. Hogy találjak szavakat, Önnek ezen jószágát és nagy, mély tudományát megköszönni? Arra kérem jó Istenünket, hogy tartsa meg Önt az emberiség és szenvedő honfitársainak javára még sokáig, nagyon sokáig. Beteg honfitársaimnak pedig öszintén és tiszta szívből tanácsolom, hogy bár mily bajban szenvedjenek is, ne pancsoltsák magukat hozzá nem értő orvosokkal, de forduljanak azonnal Önhöz, s az Ön nagy tudományá segíteni fog-rajtuk bizonyára.
 Tisztelettel vagyok
 Pottsville, Pa. 813 Clarence Ave., Gerliczky Gergely
 A nagy tudományú orvos segítségének igénybe vételét ajánljuk minden betegnek.
A Collins N. Y. Medical Institute
 140 West 34th St. NEW YORK.

PRÁGER JÓZSEF
 MAGYAR ÜGYVÉD, JOGTANÁCSOS ÉS KÖZJEGYZŐ.
 Főiroda: 230 BROADWAY, NEW YORK. Fiókroda: 238 E. 14-ik UTCZA, 11-ik emelet, ahol naponta esti hat óráig kezdve található.
 ELVALLAL BÁRMILY PERES ÜGYET MELYNYOS ÁRAK MELLETT.

SZOMORU NAPOK.

REGÉNY.

Irtá: Jókai Mór.

[Huszonkettedik folytatás.]

A második téglarakás is keresztül volt bontva, a résen át, mint a rohanó szél, tödült elő a pinze hideg levegője. Zudár Péter lehajolt a nyílásra, s telesszitta mellett ez életadó friss levegővel. Ah, szinte megittasult tőle!

A rés éppen elég volt arra, hogy terméivel keresztülszusszassék rajta.

Körülnézett még egyszer veszélyes kíváncsisággal a szobában. A mestergerenda már meg volt hajolva közepén a hősegtől, a füst minden nyíláson keresztül tödült már alá a szobába s embermagasságvira betöltte azt, rétegenként szállva mindig alább mint valami lejjebb-lejebb ereszkedő felhő.

A szürke felhőben apró, libegő tűzfoszványok repkedtek ide-oda, mint fényes madárkák. — A padlásnyíláson bekukucsoltó rém úgy kacagott: „ha-ha-ha”. Zudár Péter visszanevetett rá: „ha te kacagsz, én is kacagok, kacagjunk keften”.

Félig a nyíláson keresztülbujt már; onnan nézte, hogy hajladoznak a gerendák a feje fölött; hogy ropognak, hogy feketülnek.

Ekkor jutott valami eszébe.

Hirtelen kimászott megint a tört résből; egyenesen állva nem lehetett már a szobában járni, mert a füstfelhők három lábnyira leereszkedtek; négykézláb futott ládájához; felnyitá azt; egy kis imakönyv, egy pár ruhafoszlyán volt, amiket keblébe rejte onnan.

És azután egy hosszú börtököt vett elő, melyet kapcsainál fogva kétfelé lehetett nyitni.

A képesek egész nyugalommal fejték ki, s esedésen kétfelé nyitá a tokot. A pallos volt abban...

A fényes, kétélű fegyver, mely a büntető törvény szavára megvilan; az ítélet fegyvere.

Miön azt kezében érezte Zudár Péter, felmagasult roppant termetű emberre, a füst között, a láng között úgy állt, mint egy bosználó démon, kört vágya villámgyorsan, egy pár ruhafoszlyán volt, amiket keblébe rejte onnan.

E perczben esattanó dördülés hangzott háta mögött. A falnak támasztott fegyver a hősegtől megmozdult, s a golyók befurdultak a falba.

E csattanás észére tért Zudár, ki már közel volt az örült pillanatához, hirtelen lebukott a földre, az ágyról lerántotta a párnát s azt maga után vonva, a tört nyílásig csuszott; a párnát leveté előre, s maga óvatosan utána ugrott.

A hűs pinzelég lassankint magához téríté, a forróság nyomása elmúlt agyából, tüztől elvakult szeméire jótékonyan hatott a felfohály, mi csak a nyíláson besütő tűzvilág derite fel.

Eszébe jutott, hogy az a nyílás is fölösleges már most.

A pinze ászokain kisebb-nagyobb hordók voltak elhelyezve, fülesen, vagy tele sörrel, borral.

Egy üreset odahengerített a tört rés alá, s ott felállt a fenekére.

Akkor beüté egy sörshordó fenekét, s a párnát belemártotta, míg az egészen telesszitta magát vele.

Azzal felállt az üres hordóra, s a nedves párnával betömte a nyílást.

Most már sötét volt a pinzében, hanem azért Zudár Péter tudta benne jól a járását. Értette, hol áll a legjobb sörshordó csapraútvé, a fülkében meglelte a vászonkorsót, teleereszté friss sörrel; leült a hordó mellé az ászokra és ivott belőle szörnyű hosszút, azután megnosta vele a fejét és orcáját, és azután újra töltött magának és ivott.

Odafenn nagy recsegéssel, ropogással omlott össze a háztető; a lángok népei úgy kacagtak, úgy süvöltöttek örömlükben, hogy sikerült nekik ez a munka.

Ezzel bevégeztük a számadást; — szólt Zudárné odakívül; a cimborák, a czinkosok kacagtak és tomboltak odafenn.

A vén hóhér pedig odelen a hűs meledékben énekelte büzgő szívvel: *A Siomak hegyén ur Isten, tied a dícséret!*

És végig-végig hordozá ujjait a pallos mindkét élén; jól ki volt fűszörülve, sehol, sehol egy csorba rajta.

XIII. A bórharang

Középünk igen adakozó ezímek dolgában, s ez érdemben tulmegy phantaszája a kelet-indiai fejedelmekén is, s czímei találóbba amazokénál.

Bórharang volt Hétfaluban egy sajtás ember ezíme, akinek más nevének nem igen szokta valaki eszébe tartani. Így esufolták őt a házi asszonyok, akiknek hírelt, hogy ki halt meg ma? mikor temetik? Kin van a sor a kastélyba menni hentesnek? ki főz ma a rektor számára? Így tisztelték a gazdákat, akiknek hivatalosan jelenté, hogy ki lesz a soros forsonpra menni? ki nem adta még meg a papbért? ki tartozik a robottal? Így neveztek őt a parochián, mikor bejött jelenteni, hogy kinél lesz keresztelő, eskető vagy temetés? kinek van szüksége az utolsó viaszra? mennyi bort ad az uraság az urasztalára? Így fogadták a kastélyban, ahová híven bemondá: hol kaphatni szegődő eselédet? kinek van eladó holmija? mi a piaczon a buzának, baromfinak az ára? Félig az uraság szolgája volt, félig a községé, egy kiesinyt a papé és azután minden jó emberé, akinek kínálni való pohár hora volt. Belevágott a hivatala egy kiesinyt a kisbírőba, jó nagyon az egyházféba; igen erősen a levélhordóba; feljebb állt az urasági hajdunál, összekötöttésben volt az ispánsággal. Ebben a minőségben szüntelen házról-házra járván, a bírólakból a piaczra, piaczról a kastélyba, a kastélyból a paplakra, innen a malomba, a szeszgyárba, a csapszékbe, megint a mezőre; azután ismét az udvarba; itt is hallott valamit, ott is valamit; a haranglábnál ezt beszélték, a templomajtóban meg amazit; a hetivásáros szekerek között megütötte valami a fülét, azt elmondta a szárazmalom alatt. Mire a koresmába ért, már akkor tulajdon újdonságát kibővíte, kiczifrázva hallotta elbeszélteni; azzal futott a kastélyba; utközben nem állhatta meg, hogy minden szemkötz találkozon el ne mondja, néhány neki megtetsző változtatással; ilyen formán igen szépen megérdemelte, hogy rajta hagyják a „bórharang” nevet, mint olyan szerszámát, mely a harang szolgálatát végzi és csakugyan bórbe van foglalva.

Az öreg Hétfalusi hagyta szólni a harangot. Tán rá sem hallgatott. Anynyi volt előtte meséket mondani a bórharangnak, mintha a toronyban huznák a harangot. Még ez is több annál, mert ebben az egyhangy, bus-komoly bílim-balam szóban holtak beszédét hallani, anyyi mindenféle titkos szokat; a ki figyelmeznit tud rá és ért az emlékezéshez!

Megzavarta a jeles előadást doktor Sarkantus megérkezése, ki rossz eszájában, forposntos gebékkel hajtatott be az udvarra és sietett rögtön fel a földesurhoz.

A bórharang törtéte magát a csészához, hogy a doktor ur holmiját felhordja aból, s miután ambiciozja volt a szolgálattelvő hajduk odaérkezéte előtt valamennyi bundát és skatulyát összenyalábolni, azt érte el a nagyravágás által, hogy három skatulyát elejtett a földre, az egyiknek felpattant a zárja, s végigomlott belőle valami fehéres por a folyosó márványkoczkáin.

Az orvos mérgesen támadt rá: — Mondtam, hogy ne nyalaboljon kend fel annyit! ahol van ni: kiszórta a vizsmuth-porokat.

— Majd felszedem, kérem alássan, — szólt a bórharang meghunyászkodva, s letérdelt, hogy majd összesepri a tenyerébe a kihullottat s visszateszi a többibe.

Ezért megint majd megverte a doktor. — Ami a porral összevegyült, azt viszatenni a tiszta közé! Menjen kend az operenziákra.

— Hát, kérem alássan, nem jó ez így a birkáknak? — kérdé alázatos mosolygással a kárttevő.

— Birkáknak? Ez biz' azt gondolja, hogy birkaveszély ellen hordok gyógy-szert.

— Mert hogy olyan sok.

— Így is kevés lesz az a kendtek fejének. No, most el kell a kiszórtat seperi az utból.

Az orvos kivette mérgesen a sérült skatulyát az orvos kezéből, s maga vité azt be a szobába.

A bórharang elbámulva maradt ottan térdelve, s nézte ostoba szemekkel a földre öntött porféléte. Azután megnyalazta a mutatójja hegyét, s belemártotta a porba, hozzá értette egy ki-

ták már, hogy a pálinkába mérget tetek. — Micsoda? — „Mérget hát.” — „Kicsoda?” — „Kicsoda más, mint a nagyságos urak maguk? — „Ejnye lánczos, lobogós”, — kiálték elférmdeve én is, s elkecserevésben rögtön kiltam valamennyi elől egyenkint a poharakat. „No hát! mérge van ebben, mérge? Hát nem megiszom én ezt? Hát meghaltam én ettől? Az a sunyi Hamza megint lekiabált: „No, ha ebben nincs a mérge, akkor a másik hordóban van. Hozz abból, Sámsi.” A Sámisi maga nem mert kijönni a szobából, azt vetette, hogy a hideg leli, hanem a feleségé szolgál helyette, az lement a pinzében mind a két esküdt jelenlétében s hozott mindegyik hordóból kóstolót. Nagyságos uram! Nehezem esett, mert nem jár belém a pálinka; de nagyságod iránti hálaldatosságból mind megittam azt is. Csoda, hogy most olyan részeg nem vagyok, mint aki az orrával turja a földet. „No hát meghaltam-e tőle, ha mérge van benne?” már ekkor én kiáltottam jobban. A sunyi Hamza nem tudott már egyebet mondani, mint, hogy: ha még nincs benne, hát majd lesz benne holnap. „No, jól van, hát én eljövök holnap is, holnapután is, eljövök mindennap; megmutatom, hogy sorba kóstolom a kendtek italát mind és nem lesz tőle semmi bajom”. Ezt mondtam nekik. És megteszem nagyságos uram, megteszem, bárha nehezem esik is, mert nem élek italfélével; de a nagyságod uri familiáját, akinek én anyyi javával éltem, nem engedem holmi bitang parasztk által rágalmaztatni.

Az öreg Hétfalusi hagyta szólni a harangot. Tán rá sem hallgatott. Anynyi volt előtte meséket mondani a bórharangnak, mintha a toronyban huznák a harangot. Még ez is több annál, mert ebben az egyhangy, bus-komoly bílim-balam szóban holtak beszédét hallani, anyyi mindenféle titkos szokat; a ki figyelmeznit tud rá és ért az emlékezéshez!

Megzavarta a jeles előadást doktor Sarkantus megérkezése, ki rossz eszájában, forposntos gebékkel hajtatott be az udvarra és sietett rögtön fel a földesurhoz.

A bórharang törtéte magát a csészához, hogy a doktor ur holmiját felhordja aból, s miután ambiciozja volt a szolgálattelvő hajduk odaérkezéte előtt valamennyi bundát és skatulyát összenyalábolni, azt érte el a nagyravágás által, hogy három skatulyát elejtett a földre, az egyiknek felpattant a zárja, s végigomlott belőle valami fehéres por a folyosó márványkoczkáin.

Az orvos mérgesen támadt rá: — Mondtam, hogy ne nyalaboljon kend fel annyit! ahol van ni: kiszórta a vizsmuth-porokat.

— Majd felszedem, kérem alássan, — szólt a bórharang meghunyászkodva, s letérdelt, hogy majd összesepri a tenyerébe a kihullottat s visszateszi a többibe.

Ezért megint majd megverte a doktor. — Ami a porral összevegyült, azt viszatenni a tiszta közé! Menjen kend az operenziákra.

— Hát, kérem alássan, nem jó ez így a birkáknak? — kérdé alázatos mosolygással a kárttevő.

— Birkáknak? Ez biz' azt gondolja, hogy birkaveszély ellen hordok gyógy-szert.

— Mert hogy olyan sok.

— Így is kevés lesz az a kendtek fejének. No, most el kell a kiszórtat seperi az utból.

Az orvos kivette mérgesen a sérült skatulyát az orvos kezéből, s maga vité azt be a szobába.

A bórharang elbámulva maradt ottan térdelve, s nézte ostoba szemekkel a földre öntött porféléte. Azután megnyalazta a mutatójja hegyét, s belemártotta a porba, hozzá értette egy ki-

csinyt a nyelve hegyéhez, s köpködött azután tőle mindenfelé; végre hevenyében összekapargált belőle néhány csipeket, kivonta a zsebkendőjét a mellénye zsebéből, annak egyik szegletébe belekötötte a gyanus szert, s azzal körültekintgetve, ha nem látta-e meg valaki, kiosont a tornáczból, elkerült az udvarból a kertek alá s azzal rohant nagy sebesen a faluvégé koresma felé, a leggyorsabb veszály idejéni lépésben. Ilyenkor a feje egy lépéssel előbb járt, mint a lába.

[Folytatása következik.]

A NAP

A magyar utazás segítője. Magyarországi legújabb és legbiztosabb napilapja.

Felolvas szerkesztője: Braun Sándor.

Politikai felelős: Bródy Sándor, Longevi Károly és dr. Kissler Antal.

A NAP a leg- és legbiztosabb utazási segítője.

A NAP nemcsak a legújabb lap, de a LEGOLCSÓBB IS.

Előfizetés Amerikába külföldre egész évre \$5.00

Félévre \$2.50

Hónapról-hónapról \$1.00

Műtárgyainkat készpénzre küldi.

A NAP kiadóhivatala: Budapest, VIII. ker., Rókk Sellőrd-u. 9. sz.

James J. Bowden

BUTOR, SZÖNYEG ÉS HÁZTARTÁSI CZIKKEK NAGY ÁRUHÁZA.

547 BROAD ST., TRENTON, N. J.

Bell Phone 299 D.

Szolid árak úgy készpénz, mint részlet-fizetésre.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Ha e lapot magával hozza, 5 percents engedményben részesül.

ELSŐ NEMZETI BANK

[FIRST NATIONAL BANK]

LEECHBURG, PA.

Összes tőke: \$450,000.00.

IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson.

ÜGYVEZTŐ: Albert B. Windt.

A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik.

AZ ÖN BETÉTJE ezen bankban teljesen biztos és bármikor előleges felmondás nélkül kivetheti.

BETÉTJEIT EGY DOLLÁRTÓL feljebb posta útján is küldheti és mi azonnal megküldjük önnek a betétkönyvecskét.

PENZET KÜLDÜNK a világ bármely részébe a legutányosabb áron és a leg- rövidebb idő alatt.

AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyeket fűlünk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat.

Kérjen bővebb felvilágosítást levélileg.

C Z I M:

FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

BESZÉLÜNK MAGYARUL.

THE 'STATE BANK'

AZ ALLAM BANKJA

378 Grand Sreet, New York City.

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, felesleg, nyeresemény, \$1,000,000

Érték több, mint \$16,000,000

Betétek több, mint \$16,000,000

Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe.

HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

RIZSAK JÁNOS

passaicai pénzküldő budapesti irodája IV., Sütő-utca 6. szám alatt van.

Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE

127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.

PENZET a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.

MINDENNEMÜ közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultatív hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontosággal járok el.

REAM BIZOTT ÜGYEKBEEN pontosan és lelkiismeretesen járok el.

AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISÉREM a hajóhoz.

UTBAIGAZÍTÁST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok.

FIÓKÜZLETEK:

ALPHA. N. J. WHARTON, N. J. FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD és KOHNE, 15 William street, New York.

KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

NÉMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York.

DEUTSCH TESTVÉREK, 319 Houston street, New York.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

NEMZETKÖZI UTAZÁSI IRODA és PÉNZKÜLDŐ TÁRSASÁG, igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City.

SCHWABACH MAGYAR BANKHÁZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében.

Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra frust. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesít.

Bankárok, hajójegy- és vasuti, ügyvédi- és közjegyzői iroda. Kölesönkönyvtár.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részébe olcsón, gyorsan és biztonságosan. Hajójegyek az összes vonalakra az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alaptőke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

RÓTH JÓZSEF és FIAI, a Monongahela-völgynek legrégebbi bankháza, saját épületben, ötödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport.

Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árral megtett. Közjegyzői okiratokat szakértelmelem kiállítanak és a konzultatív hitelesítést beszerzik. Czim: Jos. Roth and Sons.

HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hittársulat, Duquesne.

Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházaival egyike s az egyedüli magyar állami ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgató és részvényes magyarok. Fizet két százalékos csekkszámúra, 4 százalékos betét-számúra. Pénzküldés, hajójegyeladás és közjegyzői iroda.

KLEIN JAKAB, magyar bank és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldés és hajójegyelárutató. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek elintézését.

KAIL G. ARPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés. FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg.

Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéteket elfogad. Pénzküldés és hajójegyiroda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave.

Tőke 100,000 dollár. Fölség 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvania legérősebb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.

PERCEL LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland.

MOSKOVITZ J. D., 1441 W. Dakota st., Dayton. Közjegyzői iroda. A hajótársaságok törvényes ügynöke. Pénzküldés a világ minden részébe jóállás mellett, olcsón és gyorsan.

PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, O. Állami engedélyezett hajójegy, pénzküldés és közjegyzői iroda.

WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kenosha. Kenosha, Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

RIZSAK JÁNOS, 133 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármennyi okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldés és hajójegyüzlete. Házak, telkek vétel és eladása.

Pres.: Joseph Soisson, Cashier: E. R. Floto.

THE YOUGH NATIONAL BANK of CONNELLSVILLE, Pa.

Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A Connellsville-i és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

ELSŐ NEMZETI BANK

FIRST NATIONAL BANK MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuykill County legöregebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000.00

Tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény 75,000.00

Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekkel alapján vagy szóbeli felhívésre azonnal visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank vagy postautóval, utján elküldi.

POLITIKAI HIRDETÉS.

One STATE OF NEW YORK OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE Albany, July 25, 1908.

The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof, three-fifths being present.

AMENDMENT NUMBER ONE CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

ARTICLE VI.

2. The legislature shall divide the state into four judicial departments. The first department shall consist of the county of New York, the others shall be bounded by county lines and shall be equal in population as nearly as may be.

AMENDMENT NUMBER SEVEN CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section ten of article eight of the constitution, relating to the limitation of the indebtedness of cities and counties.

ARTICLE VIII.

10. No county, city, town or village shall hereafter give any money or property or loan its money or credit to or in aid of any individual, association or corporation, or become directly or indirectly the stockholder or owner of any stock in any corporation, or shall incur any indebtedness except for the purpose of carrying out the provisions of this article.

2. Resolved (if the assembly concur), that the foregoing amendment be referred to the legislature to be chosen at the next general election of senators, and in conformity with section one, article fourteen of the constitution, be published for three months previous to the time of such election.

State of New York. In Senate, Feb. 25, 1907. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected voting in favor thereof.

State of New York. In Assembly, Mar. 12, 1907. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof.

State of New York. Office of the Secretary of State. ss: I have compared the preceding copy of concurrent resolution, proposing an amendment to section two of article six of the constitution, with the original copy of the same as it is on file in this office, and I do hereby certify that the same is a correct transcript therefrom, and of the whole thereof.

AMENDMENT NUMBER FIVE CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section twelve of article six of the constitution, in relation to the compensation of justices of the supreme court.

Section 1. Resolved (if the Senate concur), that section twelve of article six of the constitution be amended to read as follows: 12. No person shall hold the office of judge or justice of any court longer than until and including the last day of December next after he shall be seventy years of age.

AMENDMENT NUMBER FIVE CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section twelve of article six of the constitution, in relation to the compensation of justices of the supreme court.

Section 1. Resolved (if the Senate concur), that section twelve of article six of the constitution be amended to read as follows: 12. No person shall hold the office of judge or justice of any court longer than until and including the last day of December next after he shall be seventy years of age.

State of New York. In Senate, April 21, 1908. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected voting in favor thereof, three-fifths being present.

State of New York. In Assembly, April 20, 1908. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof, three-fifths being present.

State of New York. Office of the Secretary of State. ss: I have compared the preceding copy of concurrent resolution, proposing an amendment to section ten of article eight of the constitution, with the original copy of the same as it is on file in this office, and I do hereby certify that the same is a correct transcript therefrom, and of the whole thereof.

State of New York. In Senate, Apr. 14, 1908. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected voting in favor thereof, three-fifths being present.

Minden Kis hirdetés TIZ szög — 25 cent. — Minden további szó 2 cent. Kis hirdetések előre fizetendők.

KIS HIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Bevándorló” minden úgynöke és a kiadóhivatal: 327 East 13 street, New York.

EGYHÁZI ÉRTESETÉS. A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkesze HARSANYI LASZLÓ. Istenisztelet minden vasárnap d. e. 11 órakor. Lelekész: 210—24-k Avenue.

MAGYAR EV. REFORMATUS P. EGYHAZ New Brunswick, N. J. Templom: Easton Avenue és Hamilton Street sarkán. Isteniszteletek sorrendje: Vasárnap délelőtt 10 órakor és este 7 1/2 órakor.

Tiszt. HAMBORSZKY N. B. PAL, magyar ev. ref. p. lelkész. 15 Prospect Street. Telephone: 418—J.

EGYHÁZI HIRDETÉS. ÉRtesítem a HOCKING ÉS VIDÉKI híveket, hogy részükre e hó 11-én délelőtt 10 órakor 1-ik szent vasárnap-kiosztással a hockingi iskolahelyiségben isteniszteletet tartok. Károly József, ref. lelkész.

BELASCOSZINHÁZ WEST 42-IK UTCA. Minden este 8 óra 20 perccor. Szombaton matiné. Egyedül igazgató: DAVID BELASCO.

HARRISON GREY FISKE bemutatja Molnár Ferenc által jogosítva AZ ÖRDÖG című vígjátékot KONTA SANDOR és W. T. LARNED fordításában. GEORGE ARLISS adja a czimszerepet. „Hadd jöjjen ellenem ezer ördög” — IV. Henrik. Hat hétre a jegyek előre eladók.

MAGYAROK! Ha Magyarország bármelyik vidékén nagyon kedvöz fizetési feltételek mellett jó és olcsó földhöz akartok jutni, bővebb felvilágosítást írjatok erre a címre: JOHN SKOTTHY 115 West 102 Street, New York City. (Okt. 15.)

JÖJJÖN DOLNICS KÁROLY MAGYAR BANK-ÉS SZALONJÁBA, aki a legjobb, legfinomabb és legolcsóbb italokat akarja kicsinyben és nagyban; aki olcsón és biztosan akar az órázába utazni; aki pénzét gyorsan és biztosan akarja inakézni; aki pénzét biztonság és jóállás mellett akarja elhelyezni; aki jól akar ékezni és jó szobát kapni. Aetnaville-Martinsferry, O. 39 W. Bell Phone.

Magyar fogorvos Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés. DR. FRANK KERN 233 EAST, 10 UTCA, NEW YORK. — Az első és második Ave. közt. — RENDEL: Reggeltől 10-től est 8-ig. VASÁRNAP: Reggeltől 10-től délután 1-ig.

RETTEGNEK A POLITIKUSOK. Hearst Vilmos szétcsap a demokraták között. Az elnökválasztásnak egyik kétségtelenül legeredetibb alakja most Hearst Randolph Vilmos, a sokszoros milliomos újságkiadó, aki pártot alakított azzal a nyilvánvaló céllal, hogy galibát csinálhasson.

Hearstnek abban nyilvánul különös kedve, hogy a hosszú idő óta gyűjtögetett kompromittáló leveleket, melyeket el nem képzelt módon szerzett meg, nyilvános gyűlésen felolvassa és sorra rántogtatója le a leplet a nagyfejű politikusokról s elmondja, ki mennyit kapott, amiért állását meg nem engedte módon felhasználta és amiért megfizette magát.

A híres Haskell-féle botrány után a demokráta alelnökök vetné honkéz alá és kísütötte, hogy ő is tisztességtelen dolgok támogatásával csinálta pénzét ügyvéd korában. Azt követeli Kern alelnökjelöltől, hogy köszönjön le.

HAZAI PERES ÜGYEKET, valamint fordításokat, okiratok megszerzését és megismerését, hitelteliséket és katonai-ügyeket gyorsan és pontosan elvégző Makray Aladár, 327 E. 13 street, New York City.

INTELLIGENS magyar hölgy [34] elvállal jó angol családnál, vagy magányos urnál háztartásnöki állást; a főzést is elvégző és takarításnál is segítkezne. Ungar, 335 E. 65 st., 4 emelet, 15.

525,000.00 ÁLLAMI BIZTOSÍTÁS Joseph Major Myers pénzügyi irodái PHILLIPSBURG, N. J. Fióktelek: ALPHEA, N. J. Az összes hajóvalnak törvényes képviselője. Legálitásban és legálitásban állított. Mindentől hással peres ügyeket, valamint kassza hitelteliséket elvégzők. Egyedül közzegző Phillipsburg és környékén. Honfoglalás minden ügyben ingyenes felvilágosítást kapnak.

KERESTETIK egy gépirónó, ki a magyar és a tót nyelvet bírja. Személyesen, vagy levélbeli-leg jelentkezésként Percny Béla-nál, 335 E. 14 st., New York City.

The Friedman Print 215 BOWERY — NEW YORK. Elvállalja alapszabályok s mindennemű nyomtatványok elkészítését. — Kitérően felszerelt magyar nyomda. — Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

RANKINI I. M. MÜK. ÉS ÖNK. KÖR. — Alakult 1907. január hó 8-án. — Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján. Elnök: Horváth János. Jegyző: Horváth Lajos. Pénztárnok: Bukurov Dusan. Pénzügyi titkár: Burik András. Rendező: Sztranyal Rezső.

KUN'S FOREIGN EXCHANGE CO. Braddock, Pa. 1210 Braddock, Ave.

HUNFALVY HUGÓ Hites ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. — Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY New York City.

KOMOLY SZANDEKKAL 20 és 30 esztendő közötti leány- vagy öregegy-ly ismeretiséget óhajt kötni egy javakörrel, jól kereső magyar iparos. Levelek „Komoly szándék” jellege alatt a „Bevándorló” kiadóhivatalba, 327 East 13 street, New York City címzendők.

KERESÉK művelt, fiatal nőt, akivel szabad időben szellemileg foglalkozhatnék. Levelek „Magány” jellege alatt a „Bevándorló” kiadóhivatalba, 327—E—13 st., N. Y. City, címzendők.

SOK ARANY- ÉS EZÜSTÉREMMELEL KIÜNTETVE. KÜLÖNLEGESSÉGEK: 48-as Lükör hazafias ital. Gyógyognac, Barackognac, Barackognac, Barackognac, Port-Artur Keszér Gyomorerősítő Lükör, Alföldi Tearm, Alföldi Fehérkeresztes Sósorszesz.

A „RADIAL ELIXIR”-T kizárólag az „ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYAR RESZVÉNYTARSASAG” KECSKEMÉTEN gyártja. Használati utasítás az eddig pártatlan álló és a maga nemében korszerűsített kecskeméti „RADIAL ELIXIR” gyomorerősítő likőröz, mely csakis a legjobb gyógyfűvek pártatából, meleg uton készült. Mitán a legjobb betegség a gyomor nem rendes emésztése által keletkezik, igen fontos a gyomor rendes állapotban való tartása, vagyis az emésztéshez szükséges gyomorsavnak kellő mennyiségben való fejlődését kell előmozdítani; ezt teszi a „RADIAL ELIXIR” és ezáltal megóvja azt, ki naponta reggel és este 1—1 pohárával iszik, hogy soha, sem gyomorgöröcsöt, hascsikarást, székrekedést, gyomoromást nem fog érezni. A „RADIAL ELIXIR” 1 év óta van forgalomban és máris a legkedveltebb keserűk egyike, mert nemcsak gyógyhatásán, hanem mint étvágygerjesztő, emésztést gyorsító és gyomortájt gyógyító különlegesség pártatlanul áll és ilyen összetételű fűvekből más gyár nem állít elő. A „RADIAL ELIXIR” üvegformája is egyike a legsikerültebbeknek és csakis akkor valódi, ha az üvegre magára ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYAR RESZVÉNYTARSASAG KECSKEMÉTEN „RADIAL ELIXIR” van beütve és eredeti kupakkal, valamint következő nyakszalaggal lezárva: „RADIAL ELIXIR”, gyógyfűvek és növények gőzleparlása után készült. Egészéget szemponból különösen ajánlható. Kérem szíves próbarendelését és vegyok Hazafias tisztelettel VIDDER EMIL, 44 AVENUE C, NEW YORK.

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET :::: betegsegelyző osztályfal. (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburg, Pa. — Alapított 1905-ben. — Igazgatósági gyűléseit tartja minden hónapban saját helyiségében: 433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

Elnök: Öhegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Henyei Béla, pénztárnok Barna György, b. s. osztály pénztárnok Horváth János, titkár Pogány Béla, p. s. titkár Szabó Miklós, főjegyző J. A. Metz és W. Clyde Grubbs, magyar ügyész és közjegyző Dobó István, orvos dr. Király L. Béla, ellenőrök Kovács Rudolf, Stugner János. Igazgatók Pittsburgban Osztrólczy Mihály, Horváth János, Magyar András, Willockban Pogány Ferenc, Connelvilleben és Lockban Kuruc Vendel. Bruceton és vidékén Kánya Gábor, McKeesRocksban Henyei Béla és Szabó Miklós. McKeesportban Kánya Gusztáv, Traugerben Lengyel János, Brightontban Horváth János, Simon Dóka László, Ambridgeben Szabó János, József, New István, Dunikóban Gócsik Imre, Priedelen Herspold István, Whitsetten Zohon Zsigmond, Coal-Center és vidékén Katona Menyhért, Wickhavenben Szabados István, W. Leisenringen Elek András, Uniontownban Matulay Zoltán, Lyndonán Sári Antal, Expediten Szunyogh Ferenc, Vintondaleen Olesányi Lajos, Blackburnon Sári Antal, Adelaiden Mihók György, Leisenringen 3. Víz János, Star Junctionban Köles István.

THE STAR BOOK BINDER CO., A bevérosi üzlet: 153 East 4 street NEW YORK. Elvállal minden e szakmába vágó munkát. — JUTANYOS ÁRAK. —

JÓ KERESÉT Bevándorló részéről írt és olvasni jól tudó utazóúgyvándorok Ohio, Indiana, Illinois és Michigan államokban. Csak olcsó jelentkezzenek, akik a pontos elszámolás dolgában készpénzbeviteltől képesek adni. Cím: BEVÁNDORLÓ, 327 East 13th street, NEW YORK.

18 éve fennálló bankkötlet PEARL JOZSEF, bankkötlet FŐÜZLET: 319 East 3rd Street. FIOKÜZLET: 801 E. 3rd St., Oak cor. SOUTH BETHLEHEM, PA. Az összes hajóvalnak törvényes képviselője. Pénzküldeményeket a világ minden részébe legolcsóbban és legbiztosabban küld. Bármely peres ügyet, úgy óhazai, mint itteni dolgozatok elintézését. Közjegyzői okiratokat törvényesen hitelesít. Utbárgozásokat ingyen ad.

NAGY AZ ÖRÖM Amerika minden magyarlakta helyén, mivel megjelent az ANGOL-MAGYAR TANÍTÓ ÉS ISKOLÁJA

című könyv. Ez az egyedül Amerikában megírt és kiadott, tökéletes és helyes kifejtésű életrajz, szabadalmazott rendszerű nyelvtan. E könyvből ötven lecke-könyvet magánul — tanító nélkül — megtanulhat angolul beszélni és olvasni és felvilágosított nyelvet az amerikai életben hasznos tudnivalókról is. Az általánosan ismert szerző tizenhárom sikeres tanítói működése legjobb biztosíték a hirdetés valódisága iránt. A mű ára postadíjjal együtt KÉT DOLLAR TIZ CENT, mely összeg a szerző ezen címre küldendő: ISIDOR BRAUN 2554 EAST 43 ST., CLEVELAND, O.